

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre 7 k. (3-50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 ft).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Intermezzo.

Budapest, december 2.

(v.) Az a másik obstrukció, ó az egészen másféle obstrukció volt. Szent védelmi háború volt az, amelybe a lelket a nemzet ihlette öntötte. A magyar szívek keresztshadjárata volt az a meggyalázott és megsértett alkotmány s a megtámadott nemzeti érdek megtartalmazására. Abban az obstrukcióban szántszándékkal fojtottuk el a higgadt megfontolás szavát. A közvélemény mint sebzett tigris rohant a küzdelembe, hősiességgel, halálmegvető elszántsággal. Nem akartunk mi akkor józanul mérlegelni semmit; örönk egész méltóságát és méltóságunk egész erejét beleöntöttük egy szent mámorba, amelynek lendülete kiváltotta és magával ragadta az egész nemzet csapongó lelkesedését. Bennünket akartak kifosztani és porig alázni; mi erre azt feleltük, hogy semmiféle harcslást nem tűrünk, sem erkölcsi, sem anyagi javainkban. Tőlünk mindent követeltek: pénzt, vért, jogot, még nemzeti méltóságunkat is. Nekünk pedig nem akartak adni semmit: még annyi szabadságot sem, hogy felzudulhassunk ennyi méltatlanságon. Ránk parancsoltak, hogy adjunk több katonát s egyebekben fogjuk be a szájunkat. „Maul halten und weiter dienen!“ — ezt harsogta az ő dölyfük mifelénk. Erre mi megfogtuk a bot másik végét s feléjük suhintottunk a bunkójával. Kimondtuk, hogy több katonát pedig nem adunk, ha a fejük föléjük állnak is; ellenben behajjtuk órajtuk harminchat-estendő becsületbeli tartozásukat: a paritást. Értésükre adtuk, hogy nem kapnak utjancot egy szált se, adót egy vörös garast se, valamédig el nem takarodik csapatjainkból az osztrák zászló és a császári jelvény, vissza nem jó magyar ezredeinkbe minden ma-

gyar katonatiszt s a jövődó tisztnevezések magyar nemzeti szellemben való kiképzése nem biztosítatik. Ránkfermedtek, kardcsörtetéssel próbálták e nemzetet megfélemlíteni, fenyegetőztek abszolutizmussal, jofosztással, trónválsággal. Mi mégsem engedünk. Ott álltunk kibontott zászlónk alatt, tömören sorakozva, mint gránitfal, amelyet tehetetlen haragjuk zajlása megingatni sem tud. Ilyen volt az az obstrukció.

Hát ez a mai vajjon ugyanilyen-e? Mőgötte áll-e az egész nemzet? Lüklet-e benne a halálmegvető elszántság heroizmusa? Kiharosan-e belőle a büszkeségében megsértett magyar lélek viharzásának fenséges páthosza? Figyeljük csak meg, mi megy végbe azon a csatatéren. Nem eszmék csatája, nem gondolatok mérkőzése, nem szenteséges indulatok szárnybontása, mint abban a másik obstrukcióban. Hanem burleszk időpocsékolás. Egymást érik a szavazások. Miféle nagy országos kérdésekről? Arról, hogy november helyett őszubó álljon-e a protokollumban. Arról, hogy Lovászy neve i-vel vagy ipszilonnal irandó-e. Arról, hogy egész árkusra vagy félre iktatás-sék-e a jegyzőkönyv. Ezt a munkát végeztetik a törvényhozással a mostani obstrukció emberei. Harc ez? Nem! Siralmas komédia. Banális kötekedés. Legjobb esetben: értelen izlésre való csintalankodás. A nagy obstrukcióhoz képest ez a mostani úgy fest, mint amikor Shakespeare valamely megrázó tragédiájának eljátszása után a színfalakat tologató munkások trágár dévajkódása profanizálja ugyanazt a színpadot, amely az imént még az örökszép igének magasztos szöszéke volt.

Azt mondják az új obstrukció csinálói, hogy le nem teszik a fegyvert, valamédig ki nem küzdötték a magyar vezényleti nyelv diadalát. A nemzettel akarják-e ezt csinálni, vagy a nemzet nélkül, avagy éppenséggel a

nemzet ellen? Ha a nemzettel s nem nélküle vagy pláne ellene, hát akkor végezzék a dolgukat a nemzethez méltóan. Hevüljenek a nagy ügyért, lendüljön meg a lelkesedésük, érezzék maguk és sugallják másokba ama szent ekstázist, amely vallomást teszen az érzés izzó őszinteségéről. Lángoljanak maguk, ha gyujtani akarnak. Higgyenek maguk, ha prédikálni akarnak. De hit nélkül, tűz nélkül, hidegen és alantjáról parodizálni egy nemzeti küzdelmet s azt várni még, hogy léterdekét kösse egy egész ország az ilyen vállalkozáshoz: — az ilyen eljárást — a legenyhébb itélettel is — könnyelműnek kell mondanunk. Jogosultta azt a másik obstrukciót az tette, hogy a közönség lelkesedése vitte bele a parlamenti ellenzékét a küzdelembe. Jogosulatlaná ezt a mostanit az teszi, hogy az obstrukciók bohózatot, fakó prózája kijőzanitja, kiábrándítja a közönségnek még ama részét is, amely szívesen rohant volna ismét a csatatérre, ha megszólalt volna megint a harcok harsány trombitája. De ez a csimpolyaszó nem szent védelmi háborura szólit, hanem majontáncoltató oláhigányokra emlékeztet. Mennél szentebb a nemzeti nyelv ügye, amelynek jogcime alatt folyik a mostani obstrukció, annál kevésbé veszi be a publikum gyomra ezt a sivár bohóckodást. Szeretnők látni azt a magyar embert, aki az ilyesmiért hevülni tud. Szeretnők látni azt az ügyet, amelyet az ilyesmi nem kompromittál. A magyar ember lelke nagyon fogékony lélek: minden ihletre ihlettel felel, minden józan szó józan visszhangot vált ki belőle. De amit most cselekszik az obstrukció, az mámorok tulságosan józan, józanságnak tulságosan pityókos. Farsangi tréfának talán megjárna, de annak meg tulságosan drága.

Küzdeni ha talán akarna is egy része a közvéleménynek, de garázdálkodni senkisé-

TÁRCA

Bevásárlás.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Goda Géza.

Az igazat megvallva, egy krajcár sem volt János zsebében, amikor a hivatalból kijövet, a Váci-utca felé vette útját. El volt keseredve s bizonyos gunnyal nézett a mellette elhaladó asszonyokra, akiknek gyémántkövek ragyogtak fülkében és keblükön, drága szőrmék borultak vállukra s bokros toll libegett kalapjukon.

— Valóban — gondolta — sajnálom ez asszony férjét. Őszintén sajnálom. Bizonyosan az irodájában gubbaszkodik most szegény ember, miattal a felesége az ország lelegegásabb utcáján selyemruhában tetszeleg.

Kis, üvegfallal elkerített irodát képzelt el, melyben egész nap égnék a gázlámpások egy álló-pult fölött. A pult előtt pedig egy vékony, ködhős ember áll reggel óta s egy nagy könyvbe számokat ír, vonaloz, gondolkodik s izgatottan szól ki olykor a segédeknek.

— A világnak tönkre kell mennie ilyenformán — gondolta. — A nagy gazdasági depresszió mellett nem bírnak a férfiek megbirkózni az asszonyok igényeivel s ebből nagy baj lesz. Az az ember, szegény, áldozata lesz ennek az asszonyoknak.

Sajnálni kezdte azt az embert s hirtelen az jutott eszébe, hogy két vagy három év mulva ökvetlenül tudóvészben fog kimulni szegény. A segédek ki fogják kiésmi a temetőbe és a pap azt fogja mondani a sir felett:

— Uraim! Ezt az embert a kötelesség és a hivatás ölte meg. Egész életében a munka embere volt, a szorgalom mintaképe, a családapa példája.

János mosolygott.

— Hohó! — gondolta. — Hohó! Tisztelendő ur, ön nem lát bele az élet igazi titkaiba! Engedjen meg nekem, de ez az ember, ha éppen tudni akarja, egy közönséges számár volt. Gyönyörű lakást tartott, öt szobát, konyhát és minden mellékhelyiséget, ezerkétszáz forint évi bérért. Es az öt szobában porse szőnyegek voltak, apró szobrocskák, színes képek és drága vázák. Pompás mahagoni-butorok aranyrezes veretekkel, olékeltő modern formákkal, citra üvegekkel és száz meg száz apró fiókkal. A tapétákon csillogott az arany s egy sarokban, az íróasztal fölött jáspiszlozopokon állt egy óra, arany mutatókkal. Engedelmet kérek, tisztelendő ur, de ennek az embernek ilyen lakása volt s ő egész életét ott töltötte az üvegfalaz irodában, ahol folyton égett a gáz.

János még mindig az asszonyt nézte s dühében meg nem tudta állni, hogy utána ne szóljon:

— Nagysád! Tudja mit, édes nagysád? Ön egy gyilkos! Megölte az urát. A kedves férjét. Annyi, mintha már temetnék is s mintha már szólna a zenekar a koporsója mögött. Azt hiszem, hogy a Beethoven halotti indulóját fújják.

— Tra . . . ratta . . . tatta . . . ra . . . ra . . .

János fűtyörözve ment tovább s a kirakatok kezdte nézegetni. Föltette magában, hogy semmit sem vásárol. Nem azért, mert nincs pénze, hanem elvből nem vesz semmit. Elvégre nem kell fölúlni a kereskedőknek, akik telerakják kirakataikat mindenféle drágaságokkal, hogy ily módon ingereljék az embereket.

— Ha én — gondolta János — ha én volnék a város kapitánya, megbüntetném ezeket az

embereket. Törvényt kellene hozni ellenük, amiért mindig a legszebb és legdrágább dolgokat teszik ki a kirakataikba. Fogalmuk sincs a közönség vagyoni viszonyairól s a közönséges polgárokat arra kényszerítik, hogy olyan dolgokat vásároljanak, aminek csak hercegek szobáiba illenek. Ezért áll az ember egész nap a pult előtt s ezért kell meghalnia. Valóban, a boltosok és az asszonyok okai minden bajnak.

A kirakatban, amely előtt állott, finom ércáruk voltak főhalmozva. János csodálkozva nézte a pompás lámpásokat, melyeknek érc-ernyőiben ékkövek csillogtak.

— Oh — mondta János csodálkozva. — Ez merénylet. Az van ráírva, hogy százhusz forint! Százhusz forint egy lámpásért.

Ökölbe szoritotta a kezét s szinte várta, míg valaki arra megy, akit megszólíthatna s azt mondhatná neki:

— No mondd! Hát nem szemtelenség ez ettől az embertől, ettől a . . . Igen, ettől a Prikelmann és társától, hogy százhuszforintos lámpásokat tart raktáron? Most mondja meg! Nem szemtelenség?

Valóban, ez nagy arcatlanság volt ettől a Prikelmann és társától. Ezen a cégen boszút kellene állani s csak azért is megmutatni neki, hogy egy becsületes ember beéri egy ötförintos petroleumlámpással is.

— Nem veszem meg — gondolta János. — Azért sem veszem. Ez az ember ne keressen tőlem egy krajcárt sem.

Tovább ment. Az forgott a fejében, hogy tulajdonképpen mégis holysesebb, ha az ember szép tárgyakat tesz a szobájába. Igaz, hogy a drágaságtól hamar elpusztul az ember s hogy tudóvészbe eshetik. De lehetnek emberek, akiknek az az ambíciójuk, hogy drága és szép ágy-

akar. Pedig garázdalkodásnál nem egyéb az, ha egy törvényhozást, amelynek temérdek fontos dolga akadna, a saját tekintélyének megőrlésére, a nemzeti ellentállás bátyájának lerombolására kárhoztatnak. Ha arról volna szó, hogy mondjunk le nemzeti nyelvünk jogairól, gyávaság és árulás volna a leszerelés. De ezt a jogunkat a maga teljes épességében megóvtuk; a katonai kérdésben folytatott nemzeti küzdelmet értékes vívmányokkal befejeztük; a véradó fokozását elhárítottuk. Tehát jogainkból nem adtunk fel semmit; amit tőlünk követeltek, abból nem adtunk meg semmit; ellenben kaptunk egy csomó vívmányt — ingyen. S ha ily viszonyok között azt mondják a nemzetnek, hogy hanyagolja el továbbra is égetően sürgős és életbevágóan fontos törvényhozási feladatait, akkor ez örület. De ha azt mondják neki, hogy ez örület kedvéért tegye még kockára alkotmányos életének legbiztosabb fegyverét, a parlament szótárszabadságát is, akkor ez már nem amolyan közönséges téboly többé, hanem felhívás az öngyilkosságra. S e felhívás ellen tiltakozik hangos szóval s tiltakozni fog nyomatékos tetterővel a nemzetnek egészséges életőszöne.

Szomorú bohózatok.

Budapest, december 2.

Kilenc óra hosszat tartó bohózat, amelyen egyetlen ötlet sem vonul végig — ez volt a t. Ház mai ülése. Csak a szerzők, rendezők és színjátékosok kacagtak, a nézők unatkoztak s az ország... Az ország bosszankodni fog rajta.

Az obstrukció a szemérmesebb volt, mint tegnapié, de ötletekben szegényebbé vált s a jegyzőkönyv hitelesítéséhez ma sokkal egyszerűbb indítványok kerültek felszínre. Okolicsányi Lászlónak csak hat ilyen egyszerű ötlete támadt s Lengyel Zoltán sietett is segítségére egy pár kifogással, ámbar — szívesen beismerte, hogy ma már kevesebb kifogása lehet a jegyzőkönyv ellen, mint tegnapié volt. Így is azonban maradt annyi, hogy a jegyzőkönyv-vitát el lehetett huzni estig.

A bohózat exenziója megvolt tehát. Jegyzőkönyvi indítványok névszerinti szavazásokkal, amelyeket szépen körül lehet tüzdélni az obligát ötperces szünetekkel, a Ház megszámolásával s minden együvével, ami együttvéve a technikai obstrukció sívár komédiáját kiteszi. S ha ilyen módon ki volt pécezve az obstrukció mai utja,

ban haljanak meg s hogy utójára, mikor körül néznek a szobában, pompás szobrocskákra, színes képekre essék a tekintetük és akik az ágyuk körül sűrűnek-forognak, lágy, selymes szőnyegeknek lépkedjenek.

— Ez is fölfogás — hagyta helyben. — Megvallom, hogy ez is álláspont s el tudom képzelni a dolgot.

Szinte azt gondolta, hogy most annak a szép asszonynak az urával polemizál e kérdés fölött. A kereskedő sápadt, beesett arcu ember, de villog a szeme, amikor a maga álláspontját védi s azt mondja, hogy ebben a kérdésben egy igazság van csak s ez az, hogy meg kell halni. Ha pedig meg kell halni, akkor úgy kell meghalni, hogy minden szép, ragyogó és pompázó legyen az ember körül.

János nevet.

— Igen? Akkor tessék talán a mezőn elvégezni ezt a dolgot. Ott minden szép, ragyogó és pompázó. A zöld pázsit, a kéklő ég, a madarak és a pillék. És...

— A mezőn? Nagy ég! Ki megy most a mezőre? Ilyen időben? Akkor még a Váci-utcában is bokáig ér a sár. Az ember nem csavargó, hogy az árokban fejezze be az életét.

János meghököl.

— Igaz — gondolja. — Ilyen időben nem lehet meghalni a mezőn, ahol most nagy sár van s ahol a sárban rothadnak a levelek és a fűvek s ahol csunya, egyszínű szürkesség borul az égre. Nem lehet ott meghalni. Pedig a kereskedő is azt mondja, hogy az az egy igazság van csak a vitában: hogy meg kell halni.

János tehát ilyen borús, ősi hangulatban megy tovább a kirakatok mellett. Mindenütt megáll. Lehajol s szakértő szemmel nézi a kirakatok drágaságait. Aztán kiválogtatja a legszebb és legértékesebb dolgokat. Egy kétszázforintos vázát egyszerűen visszautasítja.

— Köszönöm — mondja. — Ezt nem ve-

gróf Tisza István is megtalálta, hogy mindjárt a bohózat kezdetén megtegye a maga kritikai megjegyzését a rossz szerzőkről, a rossz színészekről s a komoly közönség igényeiről. Már az exenzióból látta az egész darabot.

— Hald köszönetemet fejezem ki — mondta — az önök működéseiért, amely a legkényesebb eszköz arra, hogy önök lejárják magukat.

A jobboldalon helyeselték a kritikának, de Ugron Gábor keménynek találta s azt mondta, hogy ő érveket akar a miniszterelnöktől.

Mondjon valaki érveket arra, hogy a jegyzőkönyvet ne féljre, hanem egész ivre írják.

Erre hát nem lehetett érveket találni, ha akartak volna is, s már most csak a szavazás volt hátra az indítványok felett.

A szavazást pedig Kubik Béla rendezte. A rendezéshez egy iv papiros s egy jámbor óhajítás kell. Az iv papiroson husz képviselő névszerinti szavazást kér, a jámbor óhajítás pedig hol abból áll, hogy a Házat olvassák meg, hol abból, hogy néhány percre függeszessék föl az ülést.

Evvel a bohózzal telt el a délelőtti javarésze, sőt a délutáni egy része is. A teremben csendes megadással nézték a jobboldaliak a játékot, míg a baloldalon iparkodtak egy kis szórakoztatást kiesiholni a szomorú bohózatból.

A folyosón azonban egyre-másra röpködtek a legkülönbözőbb hírek. Falra festett ördögök vonultak meg a zugokban, ahol Tisza rettenetes terveiről suttogtak a néppártiak, az egyedüliek, akik még hisznek az ördögben. Holott az igazi rémségek helyett csak a véletlen vonult be egy percre a folyosókra, amely aztán szimbolikus tréfát rendezett. Az egyetlen mulajni lehetett.

Apponyi Albert, aki a szónokok ünnepi dreszében jött s akiről ennél fogva azt híresztelték, hogy föl akar szólni, a néppártiak közé telepődött az ülésteremben. Holló Lajost pedig a Kossuth-párti harcias hajlandósága elemek közé vegyítette el ugyanez a véletlen, ami a jogmagyarozók szerint megfigyelésre érdemes jelenség és érdekes szimbólum volt.

A falra festett ördög pedig csak nem jelent meg sehogysam. Tisza István egy csoportban időszámításokat végzett. Azt magyarázta hivoinek, hogy odabenn hat óra óta egyre folyik a semmittevés. Ez alatt a hat óra alatt óriási nehéz és keserves munkát végeztek odakünn az országban éppen azok, akiknek a kormány most akart jogot és több kenyeret szerezni. És az időpazarlás is ugyancsak éppen azért folyik, hogy utját állják ugyancsak éppen ennek a szándéknak.

szem meg. Ez nem új forma, sőt megvallom, hogy izléstelen az egész. Lényegében nem más, mint egy görög amfora. És görög amforákat nem állít modera ember a szobájába.

Aztán egy pompás szőnyeg előtt áll sokáig. Nézi, nézi s lassanként megéri a beleszűt virágok színeinek harmóniáját s szinte esziklandozza ujjait az a lágyág, mely végigömlik az egészen.

— Szép — mondja és sóhajt. Aztán ki egyenesedik s egy kézműdolattal jelei:

— Igen. Tegyük félre. Ezt megveszem.

És így gondolatban megvesz egy régi skót álló órát, melynek nyílásában lomha méltósággal leng a vasból készült inga. Egy pompás Napoleon-szobrot, melynek alabástromtagjain rózsaszínű fény szűrődik át. Egy pár érc kandelabert, melyen a villamos körtét gyöngyszemű kigyók tartják szájkukban, tizenkét angol bőrszékkel, egy mahagoni könyvszekrényt kristály-üvegekkel, három pár brokátfüggönnyt nagy, indus virágokkal. Gondolatban megvesz egy pompás előszoba-berendezést, melyen esillolnak a majolika-virágok, nagy szőnyegeteket, képeket, szobrokat. Aztán hirtelen rendezni kezdi a sok értékes tárgyat. Kijelöli, hogy hová teszi majd a skót álló órát és hova a bőr-foteleket. Eszrevesszi, hogy egy paraván hiányzik, és sietve megy végig kétszer is a Váci-utcán, míg végre megtalálja azt a paravánt, amelyre szüksége van.

— Rendben van minden, — mondja mosolygva s a nagy pénztárcájához nyúl s úgy tesz, mintha számolná: — Egy, kettő, három... ah, csak ötezer... — Aztán vidáman megy hazafelé. A Kerepesi-úton megszólítja egy barátját, aki szintén díjnok a miniszteriumban. Azt kérdezi, hogy hol járt:

— Én? — mondja János komolyan. — A Váci-utcában voltam s butorokat vettem.

Ezek voltak a véletlen játéka, miatt Kossuth Ferenc tanácskozárra vonult vissza békés hivatással a Ház egyik termébe. A tanácskozárra az adott okot, hogy a békések tábora tegnap óta megszáporodott s most már a további lépéseket kívánták megbeszélni s külön pártot akartak alakítani. Thaly Kálmán felszólalására határozta el, hogy pénteken újabb pártértekezleten beszélnek meg a dolgokat.

Az obstrukció malma ezalatt egyhanguan kelepelt odabenn a teremben. Valami friss gondolattal kellett előállani s így csakhamar kitalálták, hogy Mukits, Hellebronth és Pozsgay mondják el véleményüket a politikai helyzetről. A jobboldalon senki sem volt kíváncsi arra a világitásra, amelyben a három ember akarta részesíteni a helyzetet, amire Kubik Béla mindhárom számára engedélyt kért az elnöktől, — természetesen névszerinti szavazással. És evvel aztán Kubiknak sikerült megvilágítani a helyzetet...

Igy mult az idő esti hét óráig, amikor valaki nagyot sóhajta szólt át a jobboldalról:

— No hála isten! Végoztunk a szavazással Rakovszky István sietett rokonszenvet kifejezni a bohózat szerzői iránt:

— Tévedés! Csak most jön még az igazi.

Az igazi pedig az volt, hogy Zboray, Lovász és Lengyel Zoltán fölpanaszolták Tisza azon rendelkezését, hogy a rektor tilalmát helyben hagyva, nem engedte meg az egyetemi ifjuságnak a ma estére tervezett tüntető gyűlést megtartását.

Tisza avval érvelt, hogy a szülők tanulni küldik az egyetemre fiaikat. Az ellenzéken a gyűlekezési jog korlátjai ellen emeltek szót.

Fél nyolckor végre be lehetett zárni a délelőtti ülést. A délutáni ülésre ma megint nem került a sor. Tisza és hivoi nem is haragudtak érte, sőt azt hangoztatták:

— Minél sívárabb a bohózatuk, annál jobban érik a mi gyümölcsünk!

A gyümölcsönök a rendet értették, de a néppártiak beleneztek az utca sötétjébe s azt mondták:

— Most jön a nagy erőszak!

Pedig odakünn nem is voltak ördögök. Csak egy dolgozó város népe nyüzsgött, amely váravárja a békét és rendet.

A képviselőház ülése december 2-án.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: gróf Tisza István miniszterelnök és az egész kabinet.

Elnök: Megnyitja az ülést.

(Jegyzőkönyv-vita.)

Hertelendy László jegyző: Felolvassa a mult ülés jegyzőkönyvét.

Okolicsányi László: A jegyzőkönyvben sem az ülés eleje, sem a vége nincs feltüntetve. Mindkét kérdésre nézve indítványt nyújt be. (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Kéri a határozathozatáról szóló részt törülni a jegyzőkönyvben. A névszerinti szavazás előtt szünet volt, ennek nyoma nincs a jegyzőkönyvben. Módosítást nyújt be. Konstatálja, hogy a napló és a jegyzőkönyv nem egyforma adatokat tartalmaz. ezt is kéri kijavítani. Végül azt is kéri a jegyzőkönyvbe belevenni, hogy a Lengyel indítványa fölött történt szavazás előtt szünet volt. (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Lengyel Zoltán: Indítványozza, hogy a jegyzőkönyvet ezután fűzzék össze.

Ugron Gábor: Lengyelnek a jegyzőkönyvről mondott szavait helyesli. A jegyzőkönyvet komoly formában kell szerkeszteni, egész iv papirosokra kell írni s a papir mindkét oldalára. (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Kéri Lengyel indítványának elfogadását azzal a pótlással, hogy a jegyzők ezután a papir mindkét oldalára írják. (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Lengyel Zoltán: Félreértelt szavait magyarázza. Gróf Tisza István miniszterelnök: Én csak egész röviden kívánom jelezni azt, hogy a t. képviselő urak azzal, hogy a jegyzőkönyv körül ismét ilyen diskusziót kezdeményeznek, igen nagy szolgálatot tesznek azoknak, akik az ország közvéleményét meg akarják győzni arról, (Zaj balfelől.) hogy Lengyelország sorsára jutunk, ha itt hasonló jelesekégek fognak folyni. (Igaz! Ugy van! jobboldal.) Én tehát arra kérem a t. Ház többségét, hogy ne álljunk semmi tekintetben utját annak, hogy a képviselő urak ma ezt a hazafias missziókat teljesítsék. (Helyeslés jobboldal.) Zaj a baloldalon) Annak idején lesz fegyverünk ez ellen. (Élnék helyeslés jobboldal.)

Ugron Gábor: A miniszterelnöktől nem lelkézetést és gyauasztást vár, hanem komoly érveket. (Zaj jobboldal.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Sem lelkézetés nem volt sem gyauasztás!

Ugron Gábor: Méltóztatassék a komoly érvek te-

Kocsikméthy Ferenc: A közvélemény tisztában van önköltséggel is. mivelünk is! (Zaj.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Remélem! (Zaj a bal- és szélsőbaloldalon.) En se nem leckéztem, se nem gyanusítottam, egyszerűen konstátáltam azt a tényt, hogy a képviselő urak a mai politikai helyzetben, a mai viszonyok közt, az ország érdekeinek mai állása mellett... (Zaj és felkiáltások balról: Paralell-ülések mellett. Pozsgay Miklós közbeszól.)

Elnök: Pozsgay Miklós urat figyelmeztetem, ne zavarja a szónokot. (Zaj.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: ... a képviselő urak a mai viszonyok közt a parlament működését ilyenféle kérdésekkel akasztják meg. Ezt jogom van konstátálni. Sajnálom, ha ez a képviselő uraknak kellemetlen, de nem tehetek róla. (Helyeslés jobbfelől.)

Elnök: Osztya a miniszterelnök felfogását s így Ugronót is, hogy míg a jegyzőkönyv hitelesítve nincs, más tárgyra áttérni nem lehet. (Helyeslés.)

Lengyel Zoltán: A házszabályokhoz szól. Teljességgel nem osztja az elnök felfogását. A házszabályokat idézve fejtegeti álláspontjának helyességét.

Elnök: Következik a határozathozatal. Felolvassa azokat a módosításokat, amelyeket a jegyzőkönyvhöz benyújtottak. Majd szavazás alá bocsátja Okolicsányi első módosítását.

Kubik Béla: 20 képviselőtárs nevében öt perc szünetet kér a szavazás előtt.

Elnök: Az ülés 5 percre felfüggeszti (Szünet után.)

Elnök: Szavazás alá bocsátja a kérdést, majd az ellenzék kívánságára megszámlálhatja a képviselőket. Az összeszámlálás után jelenti, hogy Okolicsányi módosítását 107 szóval 42 szó ellenében elvetették. Szavazás alá bocsátja Okolicsányi második módosítását.

Kubik Béla: A szavazás előtt 20 társa nevében öt perc szünetet kér.

Elnök: Az ülés 5 percre felfüggeszti.

Szünet után ellenpörbával, a képviselők megszámlálásával megejtették a szavazást. A többség természetesen elvetette Okolicsányi indítványát.

Várady Károly: A házszabályokhoz akar szólni. Bővebben akar szólni a házszabályokon kívül is. Ezért a Ház engedélyt kér az elnök után.

Elnök: Jelenti, hogy husz képviselő névszerinti szavazást kért Várady kérését tekintve. Ezt elrendeli, de előbb az ülést tíz percre felfüggeszti.

Szünet után megejtették a névszerinti szavazást. A többség nem adta meg Várady Károlynak az engedélyt a szóhoz.

Várady Károly: A november 28-iki ülésben felémeltette, hogy Jakabffy elnök tévesen teszi fel a kérdést a jegyzőkönyvre vonatkozó módosításoknál. Jakabffy akkor rektifikálta is álláspontját s úgy tette fel a kérdést, hogy előbb az igennel s aztán a nemmel szavazók szavaznak. A házszabályok értelmében mindig a módosításokat, indítványokat kell először szavazás alá bocsátani, azért szóltam fel, hogy az elnök a jövőben e szerint járjon el. (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Elnök: Várady tévesen magyarázza a házszabályt. A jegyzőkönyv olyan mint egy törvényjavaslat, ezért bocsátja először az alapot, a jegyzőkönyvet szavazás alá s aztán a módosítását. A Ház eddig mindig így járt el. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Mukics Simon: Engedélyt kér, hogy a házszabályok keretén túlterjeszkedve beszélhesen az ex-lex-ben szedendő késeleim kamatokról. (Felkiáltások: Megadjuk! Nem adjuk meg!)

Elnök: 20 képviselő a kérdésben névszerinti szavazást kért, amelyet elrendel, előbb azonban az ülést 10 percre felfüggeszti.

Szünet után megejtették a névszerinti szavazást, amelynek eredménye az volt, hogy a többség nem engedte meg Mukics Simonnak, hogy a házszabályok keretén túlterjeszkedjék felszólalásában.

Mukics Simon: Alkalmazkodik a Ház határozatához s így nem szól arról, hogy ex-lex-ben szabad-e késeleim kamatot szedni vagy sem, hanem pusztán arra akarja az elnököt figyelmeztetni a házszabályok 204. § értelmében, hogy a válasz nélkül lévő interpellációkat...

Elnök: A képviselő urnak nincs joga most e kérdésben szólni, csak a házszabályok helyes alkalmazásáról. (Zaj és mozgás az ellenzéken.) Különböző kijelenté, hogy a jegyzőkönyv hitelesítése után ugvis be akarja mutatni a válasz nélkül levő interpellációk jegyzékét. (Helyeslés.)

Mukics Simon: Az elnök ezen kijelentése után eláll a szótól.

Hellebronth Géza: Tekintettel a súlyos politikai helyzetre, hosszasan akar szólni a házszabályokhoz, sőt ezek keretén túl is ki akar terjeszkedni. Ehhez kéri a Ház engedélyt. (Felkiáltások: Megadjuk! Nem adjuk meg!)

Elnök: Jelenti, hogy e kérdésben 20 képviselő névszerinti szavazást kért. Ezt elrendeli, előbb azonban az ülést 10 percre felfüggeszti.

Szünet után:

Báró Fölitzsch Artur foglalja el az elnök székét. Megejtették a névszerinti szavazást, melynek eredménye volt, hogy a többség Hellebronth Gézának nem adta meg a szózási jogot.

Hellebronth Géza: A Ház határozata meglepte. Azt hitte, hogy a Ház alkalmat nyújt neki, hogy

Tisza kormányáról beható kritikát gyakoroljon. Miatott a Ház nem engedte meg neki ezt, a házszabályokhoz sem szól. (Helyeslés.)

Lengyel Zoltán: A házszabályokhoz szól s fejtegeti Perzel elnökkel szemben, hogy a házszabályokhoz bármikor lehet beszélni. (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Elnök: Következik a szavazás Okolicsányi László harmadik módosítása felött, melyet a jegyzőkönyvhöz nyújtott be.

Kubik Béla: A szavazás előtt 20 képviselőtárs nevében öt perc szünetet kér.

Elnök: Az ülés öt percre felfüggeszti.

Szünet után megejtették a szavazást ellenpörbával, a képviselők megszámlálásával. A Ház 73 szóval 28 szó ellenében elvetette a módosítást.

Gróf Tisza István miniszterelnök: Én ismételve fejezem ki hálás köszönetemet a képviselő urnak, (Zaj a baloldalon.) mert a mi részünkről semmit sem tehetünk, ami olyan hatékony eszköz volna arra, hogy a képviselő urak lejárják magukat, mint a képviselő urak ezen eljárása. (Élénk helyeslés jobbfelől. Nagy zaj a szélsőbaloldalon.)

En csak meg akarom jelezni, hogy azért mert mi most a képviselő urnak ezt a működését gátolnánk és annak utjába nehézségeket gördíteni nem akarunk, tehát kezeljük a házszabályokat úgy, amint most kezelhetjük...

Báró Kaas Ivor: Amint kell!

Gróf Tisza István miniszterelnök: ... amiből jögnak van. (Helyeslés jobbfelől. Zaj a baloldalon.) Ez nem teszi azt, hogy a Ház védtelen volna efféle csinyekkel szemben. (Élénk helyeslés jobbfelől. Nagy zaj a baloldalon.) Felkiáltások: Ki gátolt először keresztül a házszabályon! mert a házszabályok 207. §-a értelmében az a kérdés, hogy valamelyik képviselő a tárgytól eltérhet-e, vagy sem, csak az elnök felhívására jöhet a Ház elé, tehát az elnökségnek bármely percben módjában van ilyen teljesen alapatlan kéréseknel felhívást sem intézni a Házhoz, (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon. Élénk ellenmondások a baloldalon.) hanem azokat elnöki jogából folyólag egyszerűen elutasítani. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Zajos ellenmondások a bal- és szélsőbaloldalon.)

Pozsgay Miklós: A házszabályokhoz kér szót s egyuttal az általános politikai helyzetéről is óhajt nyilatkozni.

Elnök: Fölteszi a kérdést, hogy a Ház megengedi-e Pozsgaynak, hogy a házszabályok keretén túl is terjeszkedjék.

Kubik Béla: Névszerinti szavazást kérő ívet nyújt át.

Elnök: Az ülést újból felfüggeszti öt percre a szavazás előtt.

Szünet után:

Következik a névszerinti szavazás, melynek eredménye az, hogy a Ház nem engedte meg Pozsgaynak kérését.

Pozsgay Miklós: Nagyon sajnálja, hogy kérését nem teljesítették. (Derűtlenség a jobboldalon.) Biztosítja a Házát, hogy ő mint egyszerű képviselő is tudott volna olyant mondani, amivel a válságos parlamenti helyzet megszüntethető lett volna. (Derűtlenség.)

Daranyi Ferenc: A házszabályokhoz kér szót. Ó is túl akar terjeszkedni a házszabályok keretén.

Elnök: Megengedi ezt a Ház?

Kubik Béla: Névszerinti szavazást kér először a kérés feltevéséhez, aztán Daranyi kérésére fölött. (Nagy zaj jobbról: Olvassák föl a névszerinti szavazást kérők jegyzékét!) Az elnök fölolvastatja, aztán a két névszerinti szavazást elrendeli. Előbb öt perc szünetet rendel.

A névszerinti szavazások után, következik Okolicsányi László négy indítványa a jegyzőkönyv módosításához.

Valamennyi indítványhoz névszerinti szavazást kér Kubik Béla. Az ötödik szavazás után:

Egy hang jobbról: Hála isten, most már ez is megvan. Az ország meg van mentve!

Rakovsky István: Tüved! Az igazi szavazás még csak most kezdődik.

Elnök: A hatodik indítvány fölött elrendeli a szavazást. Öt perc szünetet ad.

Szünet után:

Elnök: Elrendeli a szavazást (Felkiáltások a baloldalon: Kérjük a megszámlálást.)

Megtörténik. A Ház elveti Okolicsányi indítványát.

Elnök: Lengyel Zoltán indítványozza, hogy a jegyzőkönyv lapjai ezentul füzessenek egybe.

Kubik Béla: Öt perc szünetet kér a szavazás előtt.

Szünet után:

Elnök: Szavaztat, aztán az ellenzék kívánságára megszámlálhatja a Házát.

A Ház elveti Lengyel indítványát s ezzel a mult ülés jegyzőkönyvét hitelesítették.

Következik az irományok előterjesztése.

Beltaka Béni: Beterjeszti az állandó igazolóbizottság jelentését Hieronymi Károly, Tallán Béla, Berzevics Albert és gróf Tisza István mandátumáról. (Viharos éjenzés a jobboldalon. (Ezután osztályokba sorozza az elnök az új képviselőket.)

(Napirend előtti felszólalások.)

Zboray Miklós: Szóvá teszi az újságokban olvasott azon hírt, hogy hatodikára az obstrukció ellen népgyűlés tervezetük. Fölpanaszolja, hogy minden tüntetést a szabadelvűpártion gyereksgének minősí-

tettek. Ugy látja, hogy olyan rendszer kap lábra, amely csak a szabadelvűpárt melett rendezendő népgyűléseket enged meg. Az egyetemi ifjúság ma este akart gyűlést tartani a Sas-körben.

Mandel Pál: Alapvizsgáznak!

Zboray Miklós: Mandel Pál az alapvizsgák mellett vagyont is gyűjtött. (Felkiáltások jobbról: Ohó! Ez is visszavágás!) Az egyetemi ifjúságnak a rendőrség nem adott engedélyt a népgyűlésre s azt kívánta, hogy mutasson rektori engedélyt. Ebben szót a szabad gyűlékezési jog megszorítását és cenzurát lát.

Lovász Márton: Színtlen az egyetemi hallgatók gyűlése dolgában szól. Azt kérdezi a belügy-minisztertől, hogy az ő beleegyezésével és tudtával tagadtak e meg a gyűlés megtartását.

Lengyel Zoltán: (Derűtlenség a jobboldalon.) Az ifjúságnak és a gyűlékezési jogon ejtett sérelem miatt panaszkodik. Örülni kellene mindenkinek, hogy a magyar ifjúság felkesedik.

Gróf Tisza István: Párbeszélgetést a rendőrfőkapitány abból az alkalomból, hogy az egyetem rektora avval a kérelemmel fordult hozzá, hogy rektori engedély nélkül ne engedje meg gyűlések tartását, szülő-hoz utasításért fordult. Szólt az utasítást adta, hogy a rendőrfőkapitány ne adjon gyűlésre engedélyt rektori engedelem nélkül. (Nagy zaj a baloldalon.)

Pap Zoltán: Ez a Tisza-rendszer!

Várady Károly: A gyűlékezési jog megszorítása!

Gróf Tisza István: Ebben a kérdésben, ha éppen magánvéleményét kívánja hallani, kijelentheti, hogy helyesli a rektor intézkedéseit. Először azért, mert a szülők ezrei nem azért küldik föl gyermekeiket a fővárosba, hogy itt politikai szerepléssel töltseik idejüket, hanem azért, hogy tanuljanak.

Várady Károly: Merkantilista fölfogás!

Gróf Tisza István: Az ifjúságot nem szabad odáig lesüllyeszteni, hogy a képviselők rezonanciböndje legyenek. Az ifjúság érdeke azt kívánja, hogy tökéletesítés és művelje magát s aztán vegyen részt az élet és a nemzet küzdeleiben. A nagy és erős nemzeteknél ehol sem található meg az olyan jelen-ség, hogy t. i. magához akarja ragadni a politikai vezetést. Szólv hivatkozik az angol példára. Az angol ifjúság nem az utcán, tüntetésekkel, hanem komoly munkában tölti életét. (Taps a jobboldalon.) Dekadens társadalom jele, hogy kelet készülség nélkül akarnak beleszólni a közügyek intézésébe. A hazafis fölfogás e téren az, hogy elő kell őket készíteni az életre és annak nagy föladataira. A maga részéről ezt a fölfogást fogja érvényesíteni.

Zboray Miklós: Félreértett szavainak helyreigazítása címén kér szót. (Felkiáltások jobbról: Hisz nem is volt értelme!) A tanszabadság és a szabad véleménynyilvánítás korlátosát látja a miniszterelnök nyilatkozatában. Az egyetemre polgárok is járnak.

Egy hang jobbról: Ugy van! Pozsgay Miklós! (Derűtlenség.)

Elnök: Fölolvastatja az interpellációs és indítványkönyvet. Majd megállapítja a holnapi ülés napirendjét mely szerint a Ház holnap délelőtt tíz órakor tartandó ülésén az unjonczalásokat fogja tárgyalni. Ülés vége 7 óra 15 percor.

BELFÖLD

Az alelnökök fizetése. A Budapesti Tudósító jelenti: Egy bécsi lap nyomán több budapesti lapban a képviselőház alelnökeinek fizetéséről a tényeknek meg nem felelő közlények jelent meg, nevezetesen, hogy a kormány a jövő évi költségvetés keretébe új tételt szándékozik beiktatni: a képviselőház alelnökei fizetésének címén 16-16 ezer koronát. Ezzel szemben a valdó tényállás a következő: A képviselőház gazdasági bizottsága még folyó évi július hó 20-án gróf Apponyi Albert elnöklete alatt tartott ülésében tárgyalta a Ház 1903. évi pótköltségvetését és az 1904. évi költségvetés-előirányzatát. Mind a két költségvetésbe gróf Apponyi Albert elnök javaslatára az alelnökök tiszteletdíja címén tényleg felvételgett egy új tétel, de nem 16-16 ezer korona, hanem az 1903. év II. felére egyenként 2400, az 1904. évre egyenként 4800 korona.

A miniszterek mandátumai. A képviselőház állandó igazoló-bizottsága ma délután fél 1 órakor Görvös László elnöklete alatt ülést tartott és megvizsgálván Berzevics Albert Budapest jözsefvárosi képviselő, Tallán Béla török-kiszai képviselő, Hieronymi Károly szatmári képviselő és gróf Tisza István ugrai képviselő megbízó-leveleit, miután azokat rendben találta, nevezett képviselőket a szokásos harminc nap fenntartásával igazolt képviselőknak jelentette ki.

Fiume új kormányzója. A Neue Freie Presse értesülése szerint, báró Dániel Ernő volt kereskedelmi miniszter már legközelebb kinevezik fumei kormányzóvá.

Nem panaszkodik többé Erényi-féle „Ichtiol-Salicyllal“ büzös izzadás, testbőr-viszketeg, sőmör, exema, ótvárban szenvedő, ha az egy kísérletet tesz. Szagtalan.

A boszniai kormányzó. A bécsi *Zeit* mai számában újabb foglalkozik azokkal a hírekkel, amelyek báró Appel János lovassági tábornoknak, a boszniai és hercegovinai országot kormányzó fejednek visszavonulásáról szólnak. Az idézett forrás szerint ő felségesség báró Appel nyugdíjazási kérelmét még wallisei útja előtt el fogja intézni, mert a báró megrongált egészségi állapotára hivatkozva, határozottan megmarad nyugalmába vonulási szándéka mellett. Báró Appel visszavonulása alkalmával magas kitüntetést fog kapni. Az aktív szolgálatból ekként kilépő tábornok utódjának eddig *Schwitzer* tábornok vezetésében hadtestparancsnokot emlegették, a *Zeit* azonban most azt írja, hogy az utód nem *Schwitzer*, hanem lovag *Gradi* Vilmos lovassági tábornok lesz, aki most báró Appel adlátusa Szerajevóban.

Egy erdővétele. Egy lapúrsunk támadást intézett a földmivélségi kormány ellen a felsőerdőfalusi erdővétele tárgyában, amelyet a mondott lap olybá tüntet fel, mintha a földmivélségi kormány elmulasztotta volna az érdekeit megvédő elővigyázati rendszabályok alkalmazását. A *Magyar Távirati Iroda* illetékes helyről fel van hatalmazva annak a kijelentésére, hogy a támadás teljesen igazságtalan. A Darányi Ignác minisztersége alatt teljesített erdőfalusi vásárlás alkalmával kötött adás-vételi szerződésnél a földmivélségi kormány teljes óvatossággal járt el és így anyagi érdekeit semmiféle kár nem veszélyeztette. Igaz az, hogy az azelőtti földesurak által most tulajdonjoggal megátadott terület telekkönyvezve nem volt, amint egy hegyesucos területeken elterülő kopár területek az egész Tátrában telekkönyvi állapotban kívül állottak és azzal évtizedeken át senki sem törődött. Nem lehetetlen azonban, hogy e területeket most az azelőtti földesurak tulajdonjogigényével megátadják, de ezen tulajdonigény csak a volt urberek ellen, vagyis azok ellen irányulhat, akikről a földmivélségi kormány teljes szavatossággal kötelezettséggel vásárolja meg a területet. Ezért a földmivélségi kincstár anyagi kár szenvedéseitől meg van óva. Különben az egész terület most már telekkönyvezve van és a magyar királyi kincstár tulajdonjoga jogérvényesen be van kezeelve. A jogügyek igazgatóságának véleménye ebben az ügyben az, hogy, bár eddig a földmivélségi kormány csak a vételárán felét fizette le, de ha le fogja fizetni az egész vételért is, az sem jár semmiféle hátránnyal a földmivélségi kormányra.

Szereb püspöki zsinat. *Karlóczáról* jelentik, miszerint a király engedélyre a múlt évben elhunyt szereb püspöki zsinat folytatásának összehívására leérkezett. Ennek folytán a szereb patriárka a zsinatot folyó hó 10. napjára Karlóczára egybehívta. A zsinatra ez alkalommal királyi biztos nem fog küldetni. A zsinat főtárgya az úresedésben levő temesvári szereb püspöki székhely betöltése lesz, továbbá a Karlóczán felállítandó szereb szeminarium ügyében határozathozatal, mert ő felségesség a Tököly Száva által Aradon tervezett szereb szeminarium fenntartására szánt alapítványt 636.000 korona összegben a Karlóczán létesítendő szeminarium javára engedte át. A temesvári püspöki székre vonatkozólag megjelent kombinációk ideelőttieknek tekintendők, mert a kandidálás joga kizárólag a szereb patriarohát illeti meg, aki hármas javaslatát csak a zsinat megnyitása után terjeszti a püspökök elé.

A helyzet.

≡ A Budapesti Napló tudósítójától. ≡

Budapest, december 2.

A helyzet súlypontja ma is a Kossuth-pártban van. Ennek belső vajudása foglalja le a közfigyelmet. A párt békére hajló elemei ma délelőtt a képviselőházban értekezletet tartottak, hogy megvitassák a további teendőket, és abban állapodtak meg, hogy péntekre új pártértekezletet hívnak össze, amelyen végleges döntésre viszik a dolgot a ma megérkezett *Thaly* Kálmán által részben módosított Kossuth-féle határozati javaslat alapján. Azt hiszik, hogy ezen az értekezleten a békés kibontakozás hívei, akik a pártban nemcsak fajsúlyra, hanem számra is többséget képviselnek, felülkerekednek és azokat, akik a pártfőhatározatnak alá nem vetik magukat, a pártból való kilépésre fogják kényszeríteni. Ma hozzávetőleges számítás szerint körülbelül huszra tehető azoknak a párttagoknak a száma, akik a tegnapi szavazásban nem vettek ugyan részt, de Kossuthékkal tartanak, és remélhető az is, hogy a harcipárton is lesznek olyanok, akiket az újabb, alaposabb megfontolás és talán a *Thaly*-féle módosítás is, arra fog bírni, hogy

ne helyezkedjenek szembe a párt vezérével és többségével.

Az így magukra maradó obstrukciós elemek azután nyilván egyesülnek Ugronékkal, a néppárt obstruáló elemeivel és a pártokon kívül álló néhány ellenzékivel s ezekkel együtt folytatják tovább a technikai obstrukciót.

A velük szemben követendő magatartásra nézve a békés kibontakozás hívei nyilván azt az utat fogják választani, hogy távol tartják magukat a küzdelemtől, rábízák az obstrukciót a sorására. Hogy mi lesz a sorsa, arra nézve most csak kombinációk vannak. Előrelátható, hogy gróf *Tisza* István be fogja várni, hogy mi történik a függetlenségi pártban, hogy Kossuth Ferenc és hívei érvényt tudnak-e szerezni annak az elhatározásuknak, hogy békefeltételek elfogadása esetén a pártot leszereltesik. Ebben az esetben a miniszterelnök nyilván hajlandó lesz elfogadni Kossuthéknak azt a feltételt is, hogy a párhuzamos ülésekre vonatkozó határozatot ne hajtsa végre a Ház, minthogy ebben az esetben nem lesz szükség a délutáni ülésekre a még obstruáló töredékekkel és töredékek töredékeivel szemben. Ha azonban a leszerelés hívei nem tudnak föltétlen érvényt szerezni álláspontjuknak, akkor a miniszterelnök még egyszer meg fogja ismételni az ellenzéki pártokhoz intézendő felszólítást és ha ennek nem lesz eredménye, akkor megindítja a harcot a végső eszközökkel. Hir szerint ebben az esetben házzabálymódosításokat fog indítványozni, amelyek lehetetlenné teszik a technikai obstrukciót és gondja lesz rá, hogy a módosítások megszavazását ne lehessen megobstruálni. Azután, berekeszti a Ház ülésszakát, másnap megnyitja az új ülésszakot, amelyben már az új házzabályok lesznek érvényben és az új, szigorú házzabályok szigorú alkalmazásával megtöri az obstrukciót. A kormány és pártja éppen ezért nem látja tragikusnak a békéért folyó harcot, amelyet most az ellenzék különböző árnyalatai folytatnak egymás ellen, mert bizik abban, hogy a békés kibontakozás meghiusulása esetén is hamarosan urrá lesz az obstrukció fölött, amelylyel szemben a többség egységesen és elszántan fog harcba menni, s amelyet az ellenzék józan elemei magára hagynak, nem akarván osztozni a felelősségben olyan dolgokért, amelyekre a meggondolatlan és céltalan harc a kormányt egyenesen rákényszerítette.

Kossuthék értekezlete.

A Kossuth-pártnak *Kossuth* Ferenc javaslatához csatlakozott tagjai ma délelőtt a képviselőház elnöki termében értekezletet tartottak, amelyen megjelent *Thaly* Kálmán, a párt örökös tiszteletbeli elnöke is, aki a tegnapi pártkonferencián nem lehetett jelen s akit ma nagy éljenzéssel köszöntöttek. Ott voltak rajta kívül a tegnapi távollévők közül *Illyés* Bálint, *Boda* Vilmos, viszont a tegnapi konferencia huszonhét békepárti szavazójaközül hiányzottak ma *Verecz* József, *Hegedűs* Károly, *Kováts* Gyula, *Brázay* Kálmán, akik föltétlen békepártiak. A mai megbeszélésen huszonnyolcan vettek részt, úgy, hogy a tegnapiak közül távollmaradt négy képviselővel és *Justh* Gyulával együtt eddig harminchárman csatlakoztak kifejezetten a békepártához. Kétszázötvenen tartják azonban, hogy azoknak a túlnyomó többsége, akik eddig nem jelentkeztek, szintén mellettük fog nyilatkozni. A mai értekezleten jelen voltak: *Kossuth* Ferenc, *Thaly* Kálmán, *Komjáthy* Béla, *Polányi* Géza, *Barta* Ödön, *Barta* Ferenc, *Madarász* Imre, *Szatmári* Mór, *Farkas* Balázs, *Tóth* János, *Polezner* Jenő, *Jékely* Zsigmond, *Endrey* Gyula, *Mezős* Béla, *Illyés* Károly, *Lukács* Gyula, *Kapótsffy* Jenő, *Illyés* Bálint, *Putnoky* Mór, *Boda* Vilmos, *Krasenay* Ferenc, *Szalay* László, *Beniczky* Árpád, *Kacsikó* Géza, *Molnár* Ákos, *Fichler* Győző, *Malatinszky* György és *Olay* Lajos.

Az értekezlet lefolyása a következő volt:

Kossuth Ferenc megnyitván az értekezletet, előadja, hogy azért jöttek össze, hogy megbeszéljék, hogy a mostani helyzetben mit tegyenek. Valamennyien tudjuk, — ugymond — hogy mi történt, de van köztünk a pártban egy nagytekintélyű, tisztelőreméltó tagja, akinek véleményére mindannyian sokat adunk, *Thaly* Kálmán, (*Zajos* éljenzés.) aki tegnap nem lévén jelen az értekezleten, az ő kedvéért rekapitulálja a történeteket. Erre *Kossuth* részletesen elő-

adja a pártkonferencia előzményeit. Az a kérdés már most, mit kell és mit lehet csinálni? A mostani helyzetet még nehezebbé teszi az, hogy az obstrukció folytatódván, tartani lehet attól, hogy a kormány erőszakoskodni fog, már csak annak demonstrálására is, hogy ezzel a parlamentet nem lehet bírni. És később félt, hogy elkövetkezik ex-lexben a Ház feloszlása is. Most két alternatíva előtt állunk. Az egyik: hogy *külön párt* alakuljunk, a másik: hogy ezt ne tegyük, hanem csak óvakodjunk attól, hogy olyan felelősség háruljon ránk, amely minket meg nem illet s amelyet az tesz legterheesebbé, hogy a kormány esetleges erőszakoskodása az ország jövőjére nézve veszélyes precedenseket alkothatna és ezen ország kivívásáért egy bizonyos mérvű felelősség minket is fog érni. Részletesen előadja *Kossuth* az érveket, amelyek az egyik vagy másik álláspont mellett szólnak és saját véleményének nyilatkoztatását előzetesen tartózkodik, mert éppen azért birta össze az értekezletet, hogy mindenkinek meggyőződését megismerhesse és hogy ez mindig befolyásolás nélkül nyilvánulhasson meg. Kéri is a megjelenteket, hogy mondják el véleményüket.

Komjáthy Béla azt mondja, amit ma megcsinálhatunk, ne halasztsuk holnapra. Hiszi, hogy a párt minden komoly tagja hozzájárul fog csatlakozni. Rámutat arra, hogy a másik tábortban a *Kossuth*-nevet igyekeznek lejárni. A *Kossuth*-kultusz, amely a függetlenségi törekvésekkel össze van forrva, megköveteli, hogy *Kossuth* körül tömörülve cselekedjünk. Mi a *küzdelmet* egyetlen téren sem hagyjuk abba. Csak a *fegyvereket* választjuk meg. Az a teendők, mondjuk ki, hogy a mi vezérünk *Kossuth* Ferenc. (*Zajos* éljenzés.)

Most általános nagy figyelem közepette szólalt föl *Thaly* Kálmán. Ő — ugymond — *Kossuth* fiának mindig híve és barátja volt. Még *Kossuth* Lajos ajánlotta fiait az ő barátságába, és ezt, mint szent hagyományt, meg is tartja. Vannak a jelen helyzetben kérdések, amiket mérlegelni kell. Ami a magyar vezényszót illeti, ő már a küzdelem derekán, egy régebbi konferencián kijelentette, hogy nem hisz abban, hogy a magyar vezényszó meglesz. De azért küzdött érte, mert pártfőhatározat volt. A pártnak ez a küzdelme a közvéleményben hangulatot támasztott és így egyesek nagyon nehéz helyzetbe jutottak. Főképp ő, aki egész életén át a magyar nyelvért harcolt. Nehéz kérdés: recedáljunk-e a nemzeti nyelv kérdésének vitájától. Ha ezt megselekednők, a militarizmus vérszemet kapna. Azt tartja, a középut a helyes. Minden uton, minden alkalommal hangoztatni kell, hogy a magyar nyelvet nem engedjük. Az ezért való *küzdelenek* azonban nem kell obstrukciónak lennie! Az obstrukciónak ezen a téren elérhető célja ezidőig az alig van. De azért mindig hangsúlyozni kell, hogy a magyar nyelv jogairól nem mondunk le. (Általános helyeslés.) Ami a mostani obstrukciónak érzékenyen följajló *engedelményeket* illeti, ezek határozatlanok, mert még formulázva nincsenek. De elismeri, hogy azok *semmiesetre sem jelentéktelenek*. A választói jog kiterjesztésére vonatkozó miniszterelnöki ajánlat ő teljesen ki nem elégíti ugyan, de a valami is jobb, mint a semmi. Nem helyesli, hogy a pártban vannak, akik tulajdonk és akiknek a *nál admiráris* az elvük, akik tekintélyeket el nem ismernek, de azért ezt nem tudja be jószándékuk hiányának. Örül azon, hogy mindenki helyesli a nyelv hangoztatására vonatkozó álláspontját. Célzerű is lenne, ha a Házban, az obstrukcióna való tekintet nélkül, a párt részéről még egy beszéd tartatnék, amelyben hangsúlyoztatnék, hogy a párt nem mond le a hadsereg kérdésében semmiről és hogy álláspontjánál fogva az önálló hadseregért harcol. Hangsúlyozza, hogy ő a legutóbbi obstrukciónban nem vett részt és így abban angazsálva nincs. Egyetlenegyszer szólalt fel, amikor *Kossuth* Ferenc távol lévén, a párt nevében kellett felszólalnia. Égész más volt az ujonclétszám felemelése elleni obstrukció. Annak meg is volt a tökéletes eredménye. És mély keserűséggel sajnálja mindig, hogy akkor a párt egy része az ő megállapodásukat dezavválta. Ha ez még nem történik, akkor a *Kossuth* Lajos fia kezében lett volna a helyzet kulcsa. A mostani helyzetben, ha a párt a katonai követelmények hangoztatását a napirendről le nem veszi, akkor az ő helyzete meg van könnyítve. A tegnapi szavazásra nézve úgy vélekedik, hogy azok számára, akik ott voltak, az elhatározás nagy nehézségei szerepeltek. Épp ez okból nem is tartja mindazoknak eljárását kárhooztatandónak, akik *Kossuth* ellen szavaztak. Talán meg voltak lepve, és a hosszú vitában ki is voltak merülve. Célzerű lett volna tegnap a szavazást elhalasztani. Ha mi e pillanatban mondanók ki az új párt megalakulását, sokakra nézve lehetetlenné válnék a pártban való bennmaradás. Sőt maga is ily különös helyzetben volna,

Az ajánlja, ne határozzunk véglegesen. Tegnap úgy sem hozott a párt határozatot. *Ujók össze kell hinni a pártot.* O ősz fejjel párbomlást csinálni nem akar. Azt hiszi, sőt még van róla győződve, hogy azok között is, akik Kossuth javaslatát ellen szavazták, lesznek, akik meggondolják magukat és más elhatározásra jutnak. Tegyük lehetővé azok számára, akik éppúgy gondolkodnak, mint ő, hogy még egyszer nyilatkozhassanak. Ne határozzunk most keserűséggel; tegyük meg egy kísérletet, mert ő azt óhajtja, hogy Kossuth mellett ne egytűredék, hanem az egész párt, vagy legalább is a túlnyomó többség legyen. (Helyeslés.)

Polányi Géza hangsúlyozza, hogy a tegnapi előnkénti indítvány indokolásában, ami elő nem terjesztett, mindaz benne van, amit Thaly most felhozott. A katonai követelésekért való harc dögében az előnkénti indítvány ugyanaz, ugyanaz az álláspontot foglalja el, amit Thaly kifejtett. A konklúzióra nézve is meg egyezik Thallyval. Részletesen kifejti a két obstrukció közti különbséget és aztán javasolja, hogy miután tegnap nem történt határozat, új értekezlet tartassék. Minthogy pedig elnök nincs, kéressék meg Thaly Kálmán, mint a párt tiszteletbeli elnöke, hogy az értekezletet péntek esteire hívja össze.

Kossuth Ferenc a javaslatot elfogadja.

Az értekezlet erre felhívja Thaly Kálmán, hogy *péntek este hat órára* pártkonferenciát hívjon össze, és hogy ezen az értekezleten terjeszse elő újból a Kossuth-éle javaslatot, megtoldva azzal a kijelentéssel, hogy a párt a katonai követelményekhez ezúttal is ragaszkodik.

Minisztertanács.

A kormány tagjai ma délelőtt a képviselőházban, az első szavazás alatt, a miniszterelnöki szobába vonultak, hogy a helyzetről tanácskozzanak. Gróf Tisza István, aki a Kossuth-párt tegnapi konferenciájáról csak este 10 óra után kapott tájékoztatást, az értekezlet következtében megváltozott helyzetre nézve több előterjesztést tett. A minisztertanács, hír szerint, nem hozott végleges döntést. A kormány, amint más helyen bővebben kifejti, azt az álláspontot foglalja el, hogy csak egy-két nap múlva lesz olyan a helyzet, hogy döntő lépést kell tenni. A minisztertanács után Tisza és Perczel házelnök hosszasan tanácskoztak.

Az Apponyi-féle manifestum.

Közöltük mi is a Keleti Értesítőnek azt a hírt, amely arról szólott, hogy gróf Apponyi Albert és hívei manifestumot készítenek intézni a nemzethez. Mi mindjárt hozzátettük, hogy ez a hír nem lehet igaz. Ma meg is cáfolják félhivatalosan a következőkben:

A *Budapesti Tudósító* jelenti: Illetékes helyről fölhatalmaztak bennünket annak a kijelentésére, hogy egy lap tudósítónak az a híre, mintha gróf Apponyi Albertnél tegnap értekezlet lett volna abban elhatározottak volna, hogy manifestumot intéznek a nemzethez, *egyike a legvakmerőbb koholmányoknak*, amelyet valaha lapokhoz juttattak.

A *Politikai Értesítő*, amely szintén megcáfolja a manifestum hírt, még azt is hozzátéti, hogy gróf Apponyi Alberttől és társaitól ezidő szerint távol áll minden önálló akció.

Az erőlyes cáfolattal szemben a *Keleti Értesítő* szerkesztője a következő nyilatkozatot teszi közzé: Tekintetes szerkesztőség!

Saját reputációm érdekében van szerencsém a tekintetes szerkesztőségét értesíteni, hogy a gróf Apponyi Albert manifestumára vonatkozó hírt összes részleteivel együtt munkatársam Ugron Gábor orsz. képviselő uról kapta, ki ezek szerint maga is misztifikációnak eshetett áldozatul.

Kiváló tisztelettel

kész szolgáljuk

Rudas Lszó,
a Kel. Ért. szerk.

A néppárt értekezlete.

A néppárt gróf Zichy Aladár elnöklésével a képviselőház egyik termében ma délelőtt értekezletet tartott. Többben felemlítették, hogy gróf Tisza István újabb házszabálysértésre készül. Ezzel a tervvel szemben elhatározták, hogy a legélesebb ellentétlást fejtik ki. Különben pedig folytatják a harcot a Tisza-kormány ellen.

Gróf Apponyi Albert és gróf Károlyi Sándor.

Nagyon érdekes nézni, hogyan kerülgetik folytonosan Apponyiék az agráriusokat és ezek hogyan térnek ki a kerülgetés elől. Ma is beszéltek a Ház folyosóján, hogy gróf Apponyi Albert

meglátogatta Károlyi Sándort a végből, hogy a szabadelvűpártból való kilépésre bírja. Az agráriusok vezére azonban határozatlan elutasító választ adott, hivatkozván a gazdasági érdekekre, különösen a szövetségi ügy érdekeire, amelyek szükségessé teszik, hogy az agráriusok a szabadelvűpártban maradjanak. Ezt a hírt érdekesen egészíti ki az agráriusok hivatalos lapjának következő közleménye:

Egy könyvomat lap azt újságolja, hogy az agráriusok egy csoportja, élén gróf Károlyi Sándorral, a szabadelvűpártból való kilépését elhatározták. Mi ilyen elhatározásról nem tudunk. Az agráriusok magatartását illetőleg csak a napokban tettünk közbe illetékes forrásból szerzett információkat és azóta tudunkkal semmielőre olyan esemény nem jött közbe, mely megállapodásukat aláírhatná. Az agráriusok nemzeti aspirációikkal és gazdaságpolitikai pretenzióikkal igenis érvényesülni akarnak, de csakis a törvényes rend alapján. *Milyen helyről* érvényesíthetők legjobban e törekvések? — ez a jövő kérdése. De bármilyen is lenne az agráriusok pártállása, annyi bizonyos, hogy a jelenlegi válságos viszonyok között minden helyről támogatnak a kormánynak a törvényes rend visszaállítására irányuló törekvéseit és mindenestre elítélnék az obstrukciót, mely jogi téren gyakorlati eredményekkel nem bízhat, nemzetgazdasági érdekeinkre nézve pedig valóságos csapást jelent.

Mi ismétéljük azt a pozitív értesülésünket, hogy az agráriusok gróf Tisza István kormányra lépésekor kiakartak válni s akkor ők hívták Apponyiék, akik nem mentek; most meg Apponyiék hívták az agráriusokat, akik viszont most nem mennek.

A szászok visszatérése.

Azok a szász képviselők, akik a Dányffy-kormány alatt kiléptek a szabadelvűpártból, a szász választmányi határozata folytán, ma újra beléptek a szabadelvűpártba. Elhatározásukat az alábbi levélben tudatták báró Podmaniczky Frigyes pártelnökkel:

Nagyméltóságú pártelnök ur! Bizva a miniszterelnök ur által előadott kormányzati program loyális végrehajtásában, mi alulirt országgyűlési képviselő mély tisztelettel bejelentük nagyméltóságodnak, hogy az országgyűlési szabadelvűpárt kötelékébe ezennel belépünk. Fogadják nagyméltóságod kiváló nagybecsülésünk kifejezését, amelylyel maradtunk Budapesten, 1903. évi december 2. Nagyméltóságodnak öszinte hívei: Dr. Bruckner Vilmos, Dörr Samu, Eitel Viktor Adoll, dr. Greshkovits Vilmos, Hintz Ernő, dr. Lindner Gusztáv, dr. Lurtz Károly, Melzer Vilmos, dr. Schmidt Károly, Trauschenfels Emil.

A fővárosi polgárok akciója.

Mint már jelentettük, Budapest összes kerületeinek szabadelvű vezérférfiai tegnap tartott értekezletükön elhatározták, hogy vasárnap, a Vigadó nagytermében nagygyűlést tartanak az obstrukció elítélése céljából. Ehhez az akcióhoz, amely az egész fővárosban nagy lelkesedést keltett, a mai nap folyamán az összes kerületekből nagyon sokan csatlakoztak, úgy hogy a nagygyűlés előreláthatólag óriási arányokat fog ölteni. A nagygyűlésre a következő felhívást bocsátották ki:

Budapest polgáraihoz! Polgártársak! Egy egész év vesztet el a magyar nemzelenk munkára szánt idejéből. Annak az elvesztett évnek nyomában gazdasági romlás, kulturális pangás és a nemzeti erőnek elgyengülése szakadt hazánkra. Mindaz, amit a haza fia diadroséges harcokkal kiküzdöttek; amit verejtékes munkával szereztek és amit életükkel és vagyonukkal megvédték az ország alkotmányá, nemzeti és gazdasági léte veszélyben van! A törvényhozás kisebbsége állította meg az országot fejlődése után és a kisebbség parlamenti forradalmát megsínyli az egész ország és annak minden munkás polgára. A nemzet nem nézheti tovább is tetlenül, hogyan sorvasztják erejét és tekintélyét. Addig, míg az ellenzék harca a nemzet létét, alkotmányát és gazdasági fejlődését nem veszélyeztette, hazafias aggodalommal és a siker forró óhajával kísértük e törekvést, de mikor a harc pusztított jelent, mikor még az ellenzék legjobbjai is véreszek hirdetik a további küzdelmet, vetkes kötelességmunkástást követünk el, ha tetlenül nézünk a rombolás munkáját. Polgárok! Szólítsuk a nemzet lelküsimertétiéléséke elő a parlamenti obstrukciót! Mozduljon meg az egész polgárság, hogy megvédi az ország javát, a törvény szentségét és alkotmány ténységét! Feljlesztse a haza iránti kötelességét mindenki és tiltakozzék minden polgár a romlást okozó obstrukció ellen. Polgárok! Jöjjetek el mindannyian vasárnap, december 6-án délelőtt 11 órákor a fővárosi Vigadó nagytermében megtartandó tiltakozó nagygyűlésre! Legyen ott mindenki, akinek a lelke fáj az obstrukció szomorú következményeinél látni! Hadd halja az egész or-

szág és hadd halja a törvényhozás a polgárság erőteljes tiltakozó szavát.

A fővárosi szabadelvűpártok elnöksége: Bálint Sándor, dr. Bródy Samu, Császár Jenő, Ozigler Győző, Ehrlich G. Gusztáv, dr. Fejéki Béla, dr. Glücksthal Samu, Heinrich Alajos, Horváth Elemér, Hüttl Tivadar, Húvós József, dr. Kautz Gyula, dr. Kollár Lajos, dr. Kuncz Jenő, dr. Morzsányi Károly, Novák Sándor, Okolicsányi Gyula, Paksy Béla, Pucher József, Radozca János, dr. Rakovszky Géza, dr. Részsvölgyi Manó, dr. Schreyer Jakab, Simonovics Béla, dr. Springer Ferenc, Tenczer Pál, Tolnay Lajos, dr. Tóth László.

Közgazdasági életünk három kiváló tényezőjének kérvénye jutott a képviselőházhoz, három előkelő testület a parlamenti obstrukció befejezésére kéri a képviselőházat, hogy a nemzet újra hozzáállhasson a munkához és mielőbb megoldhassa a reá váró sürgős közgazdasági lelatokat. Az első, amely ez irányban a mozgalmat meg is indította az *Országos Ipari Egyesület*, gróf Zichy Jenő adta volt be, a másik a *Budapesti Kereskedelmi Testület*, amelyet Sándor Pál s a harmadik a *Magyar Vasművek s Gépgyárak Országos Egyesületének* kérvénye, amelyet Wolfner Tivadar országgyűlési képviselő terjesztett a Ház elé.

A vidék.

Az udvarhelymegyei szabadelvűpárt legutóbb tartott üléséből a következő határozatát közölte az országos szabadelvűpárt elnökével:

Udvarhelymegye szabadelvű pártja elhatározza, hogy gróf Tisza Istvánt és miniszterársait kormányra jutásuk alkalmából üdvözli és az országgyűlés mindenkét házában elmondott s különösen a katonai ügyekben a nemzet közvéleménye által kivánt lényeges nemzeti vívmányok megvalósítását kálátásba helyező programja alapján iránta bizalommal viseltetik és odaadó támogatásról biztosítja. Egvttal a leghatározottabban elítéli egyes ellenzéki párttöredékeknek a nemzet fontos érdekeit kockáztató eljárását, mely a legényesebb parlamenti elv, a többség akaratának érvényre jutását erőszakos eszközökkel megakadályozza és ezáltal eredetes alkotmányunkat veszélyezteti. Elhatározza végül a szabadelvűpárt, hogy indítványt nyújt az Udvarhelymegye törvényhatóságához az iránt, hogy forduljon ismételt kérvénnyel az országgyűléshez, amelyben az obstrukció által okozott súlyos anyagi és erkölcsi károk tejtegetése mellett, kérelmezze a nyugodt és bekécs parlamenti tárgyalásoknak minden lehető eszközzel való helyreállítását.

KÜLFÖLD

A német császár állapota. A német császár állapotáról mindennap a legellentétebb hírek kerülnek el. Az egyik hír szerint a császárnak semmi baja, fényesen érzi magát s az operációnak semmi utóhatása nem maradt; a másik hír szerint pedig a császárnak az egészségi állapota, ha nem is aggasztó, de éppen nem kifogás-talan. A pozitív hírek ez utóbbi híreknek adnak igazat. Nemrégiben azt írták, hogy a császár személyesen fogja megynitni a birodalomgyűlést, ha nem is fogja személyesen fölolvani a trónbeszédet. Berlini jelentések szerint nagyon valószínű, hogy a császár a helyettesítéssel a birodalmi kancellárt fogja megbizni.

Az is híresztelték a minap, hogy a császár oly pompásan érzi magát, hogy december 4-ikén és 5-ikén Letzlingenbe megy vadászatra. Most azonban azt írják Berlinből, hogy a császár ezzel a szándékával végleg föl hagyott.

A Dreyfus-pör revíziója. Lassanként kintünk, hogy a rennesi pör tárgyalása alkalmával nemcsak Gribelin, a vezérkar levéltárosa vallott hamisan, hanem több más tanu is. Ezek a tanuk maguk bevallják tettüket, de mentesülni hivatkoznak az akkor Rennesben uralkodó hangulatra és befolyásokra. Rennesben több okmányt mutattak be, melyek egytől-egyig hamisítványok voltak. Ez okmányoknak a tartalmát hamisították meg, egyeseknek pedig a dátumát, hogy Dreyfusra vonatkoztathassák. Mint már említettük, Gribelin Henri ezredessel együtt fabrikált több okmányt s ezt mind töredelmesen be is vallotta. A hadügyminiszter különben ráakadt egy számadásra, melyet egy aktív tábornok írt alá s melyből az tűnik ki, hogy több tanu, aki a vezérkari klikk javára vallott, pénzátvitelt kapott, sőt egy ideig rendezet havi pénzt a titkos rendelkezési alából.

Ma Párisban az a hír volt elterjedve, hogy Gribelin vezérkari levéltáros öngyilkosságot követett el. Ezt a hírt nem erősítették meg. Mercier tábornok öngyilkosságát is híresztelték, de ez a hír sem bizonyult valósnak. Hír szerint a hadügyminiszteriumnak birtokában van egy tábornok levele, aki a vezérkarnak egyik legbüggösebb munkatársa, de azóta belátta tévedését. A revízió-bizottság csak jövő héten fog az új eljárás megengedhetőségéről határozni.

Mercier tábornok, a gaz emlékeztető intrikus, akinek fő része volt a Dreyfus elleni hájszában, Angliába fog menekülni, ha a küszöbön álló le-

leplezések kellemetlenek neki. Inkább a dolognak morális része elől menekül, mert — fájdalom — az amnesztia biztosítja 3t minden megtorlás ellen. A felesége angol nő s Angliába telepődéséről már akkor volt szó, mikor Jaurès bolygatni kezdte a revíziót. Angliában majd összejöhet *Walsin-Esterházyval*. Azt mondják, hogy a hadügyminisztérium aktái közt egy *tábornoknak* a valószínűsége is van, ki azelőtt egyik legfanatikusabb cinkosa volt a vezérkarnak, de azóta rájött arra, hogy voltaképpen mi az igazság.

A revízió-bizottság a jövő hét előtt nem fog dönthetni a fölött, hogy a revíziót megengedje-e. A nacionalista lapok nagyon le hangolva, s féltik a vezéreiket. Nem lehetetlen, hogy legközelebb — mint a *Neue Freie Presse* nek távirják — egy *aktív szolgálatban lévő tábornokot le fogják tartóztatni*. Ez a lehetőség nagyon lecsendesítette őket, holott a múlt héten még nagyon lármáztak s egyre bizonygatták, hogy bármit hoz is a jövő Dreyfus a nemzet szemében végleg el van ítélve.

Páris, december 2.

Több lap arról értesül, hogy a kormánynak *Clémenceau* és *Dreyfus* néhány más jókarója kijelentett követelésével szemben az a kívánsága, hogy a semmitűzők a Dreyfus-ügyben *végképpen döntsen a nélkül, hogy az újabb hadbírósg elé utasítandó*. Az igazságügyminiszter, miután a kamara felülvizsgáló bizottsága nyilatkozik, utasítani fogja a semmitűzők főügyészét, hogy indítványozza az ítélet megsemmisítését a nélkül, hogy ez ügyet új hadbírósghoz utalja. Az *Intransigeant* írja: Tegnap este ez a hír terjedt el, hogy a rennesi tárgyalás egyik legkiválóbb tanúja öngyilkosságot követett el. A hír eddig megerősítést nem nyert. Továbbá azt jelentik, hogy egy tábornok, aki még rövid ideje határozottan Dreyfus-ellenes volt, nézetét megváltoztatta és a perújítás mellett foglal állást. *Cavaignac* holnap összehívja a kamara nacionalista csoportjait, hogy megegyezzenek a perújítással szemben elfoglalandó álláspontjukat illetően.

A kelet-ázsiai bonyodalom. Európában már több ízben megpöndítették azt az eszmét, hogy a hági nemzetközi békebírósg elé terjesztessék az a kérdés, hogy Oroszország mikor és hogy őrítse ki Manduriát, ha ugyan egyáltalában ki akarja őríteni. Washingtoni diplomata-körökben azt hiszik, hogy ezt a tervet az Egyesült-Államok fogják Oroszországnak ajánlani. Washingtonban nagyon érdeklődnek az iránt, hogy Oroszország mint fogadja ezt a tervet.

A *Kölnische Zeitung* pétervári jelentése szerint a koreai és japániai ellenségeskedése mind jobban kiélesedik, mert a japáni kormány Korea déli tartományaiban folytatja a japánok megtelepítését és folyton újabb csapatokat szállít a koreai kikötőkbe. A mandzsurországi khinaiak az oroszokkal szemben nagyon ellenséges magatartást tanúsítanak. Hír szerint a khinaiak orosz tiszteknek és katonáknak arcába köptek, a csapatoknak utját állították s a lovak közé robbanószerkezet csempészték.

Köln, december 2.

A *Kölnische Zeitung* londoni értesülése szerint oda mind sürűbben érkeznek jelentések Japánból, a melyek arról tanuskodnak, hogy az *izgatottság nőtlön nő Oroszország magatartása miatt*. Hasztalanul iparkodnak orosz és német részről felhívatalos közleményekkel csillapítani a közvélemény hangulatát, a *lakosság el van készülve a háború kiütésére*.

London, december 2.

Tukióból jelentik a *Times*nak: Kelet-Ázsiában még *sokasom volt olyan veszedelmes a helyzet, mint most*. Politikai és kereskedőkörökben nagy az elkeseredés Oroszország ellen és általános az a vélemény, hogy az orosz kormány *halgatása továbbra türethetetlen*.

New-York, december 2.

Az *Associated Press* jelenti Párisból, hogy Oroszország és Japán csakugyan megegyeztek egy szerződés alapra nézve, melyet a keletázsiai kérdést szabályozzák. Ezt a szabályozást előmozdították Franciaország, illetőleg Anglia barátságos felszólalásai. A szerződés alapja a következő: Oroszország elismer két megállapodást, mely Japán és Korea közt 1896-ban és 1898-ban jött létre és melylyel Japán különböző jogokat biztosított magának Koreában, ezek közt azt, hogy Soeüiben helyőrséget tartson fenn. Ellenben Japán elismeri a Kína és Oroszország közt Manduriát illetőleg létrejött szerződést. Fejtesszik, bár ez határozottan ki nem jelentette, hogy a nyitott ajtó elve és Kína és Korea sértetlen fennállása is megállapítottatik.

London, december 2.

A japán követ ma egy hírlapíró előtt kijelentette, hogy semmit sem tud a Japán és Oroszország közt állítólag létrejött megegyezéséről, de hozzátette, hogy

semmi oly körülmény nem forog fenn, amely az illető jelentés valószínűsége ellen szólana. Kormány bizonyára értesíteni fogja őt, mihelyt határozott megegyezés jött létre.

A Reichsrath.

Bécs, december 2.

A csehek klubja ma újra elhatározta az obstrukciót, amennyiben kimondotta, hogy csakis az inség-javaslatokat engedti tárgyalatni. Emiatt ma már biztosra veszik, hogy a képviselőházat legközelebb a jövő hét közepén megint elnapolják. A mai képviselőházi ülésen a csehek azt követelték, hogy a beérkezett irományokat szöszérint olvassák fel. Ez körülbelül négy órát vett igénybe. Délután három órakor, amikor már minden jegyző teljesen elrekedt, ért véget a felolvasás. A csehek még azon is találtak kivetni valót, hogy a jegyzők, akiknek állva kell felolvasniuk az iratokat a sok olvasásban kifáradva, végre leültek. Ez incidens után gróf *Vetter* elnök kijelentette, hogy a ház most Dvorzáknek a 14-ik paragrafus módosításával szóló sürgős indítványát fogja tárgyalni.

Dr. *Gross* tiltakozik ez ellen, mivel amugy is napirendre tűzték az alkotmányos bizottságnak a 14. §. eltörléséről szóló indítványát.

Az elnök ragaszkodik Dvorzák indítványának tárgyalásához.

Götz megtámadja az elnököt, aki a kormánnyal együtt megbunyázkodik a csehek előtt.

Hangok a baloldalon: Maga tehetetlen ember! Aboug *Vetter*!

Vetter elnök: Most is csak úgy jártam el, mint máskor.

— Nem igaz! Ön részrehajló! — kiáltják balról. *Vetter* enök: Előbbi kijelentésemet fenntartom. Egész multam amellett tanuskodik, hogy nem vagyok részrehajló.

A baloldal folytonos ellentmondásokkal zavarja az elnököt, ki nagy lármában hívja fel Dvorzákot sürgősségi indítványának megokolására. *Walt* oda kiáltja az elnöknek:

— Ön egy osztrák *Apponyi*! Mondjon le!

Dr. *Dvorzák* képviselő az áltami alaptörvény 14. §-ának megváltoztatására vonatkozó sürgősségi indítvány megokolásban kifejti, hogy a 14. §. hibás alkalmazása a monárkhia ezen felének a Magyarországgal szemben való áltami és politikai jelentőségének csökkenésére vezetett. Az 1907: XIL. t. o. szavai szerint a kiegyezés létesítése csak parlamenti uton lehetséges, miért is a kormány kötelessége lehetővé tenni a kiegyezés parlamenti létesítését, még ha ez a jelen kabinet létébe kerülne is. Az ifju-csehek minden kétséget eloszlatnak arra nézve, hogy a jelen rendszer megűtközést kelt.

Elnök megakarja szakítani a tárgyalást. *Steinwender* képviselő indítványára folytatják a tárgyalást.

Dr. *Baxa* képviselő előbb németül, majd csehül szól és kijelenti, hogy a németek félnek ezen indítvány tárgyalásától, mert a kormány befolyása alatt állanak.

Choc képviselő közbekiált: Küldjék az urakat aludni, szükségük lesz ma rá.

Baxa képviselő (beszédét folytatva) kijelenti, hogy nem akar a 14. §. megváltoztatására, hanem annak egészen való megszüntetésére szavazni. Mint a jelen alkotmány ellenzőjének, mindent meg kell tennie, hogy ezt az alkotmányt megdöntse. *Mig nem létesüik a morvaországi cseh egyetemet, addig ebben a házában nem lesz békeség.*

Majd kifejti, hogy a központi parlament lehetetlennek bizonyult. Ennek az államnak legközelebbi alapja nem lehet más, mint történelmi alapjaihoz való visszatérés és a trializmus. A cseheknek, ugymond a szónok, küzdeniük kell minden ellen, ami államjogi céljuknak utját állja, ennél fogva a parlament ellen és a jelen alkotmány ellen is. Mi a 14. §-nak, amely az a lam gépét mozgásban tartja, eltörlését és nem valamely megváltoztatását kívánjuk. (Tetszés a cseh radikálisoknál.)

Baxa 9/8 órakor végzi beszédét, mire a vitát félbeszakítják és az ülést minden incidens nélkül bezárlják. A legközelebbi ülés holnap lesz.

— BUDAPESTI NAPLO. November 30-ikán

uj előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldessük tovább.

HIREK

Nem „egzesztál“ . . .

Ösmerek egy hordárt . . . Roskadt, öreg ember, Itt vénült meg az utcaszögleten, Egy régi pesti ház vénheft tövében Áll hajnaltól estéig csendesen.

Az élet jött és elrepült fölötté, A város megnőtt, mint egy óriás, De ott maradt örökké ő a sarkon, Minde napig nem jött helyébe más.

Ma hozzálépek levéllel kezembem. — Hová vigyem, — kérdi, — e levelet? — Szabadság-térre . . . Rajta van a címzés . . . Rámnéz csodálón . . . Furcsa felelet.

Szabadság-tér? . . . A homloka ráncos lesz. Gondolkozik, hogy tévedek talán. Rámnéz sokáig . . . Vidéki ez ember? — Nem „egzesztál“, — feleli azután.

S én magyarázom, hogy így van meg úgy van . . . Hogy új e tér . . . E név . . . Menjen oda . . . De ő csak rámnéz szinte szemrehányón: — Engem tanít az ur . . . Vagy micsoda?

Jól ösmérem én egész Budapestet A Hatvani-utatól Csömörig, On is ösmerné, hogyha itten állna, Úgy, mint én, míg csak megőregedig.

De Szabadság-tér? . . . Elhíheti nékem . . . Nem egzesztál . . . Nem egzesztál, uram . . . S én továbbmentem gondolkozva, némán: Hisz magyarázni ugys hasztalan.

Van, ahogy van . . . Néki a perc megállott, Néki nem mozdul meg már az idő, Hiába száguld egy új kor körötte, Rengő léptekkel mindhiába jó.

Ő csak némán ott áll az utcasarkon, S ha egy új helyről, térről szólsz neki, Csökkenyösen régi, igaz hitében, — Nem egzesztál! — folyton azt feleli.

P.

Budapest, december 2.

— **Személyi hír.** Gróf *Lónyay* Elemér néhány napi tartózkodásra Budapestre érkezett és a Hungaria-szállóba szállt.

— **Lipót Szalvátor főherceg vendége.** Bécsből jelenti tudósítónk: Gróf *Delavault*, az ismert francia léghajós, aki néhány hét előtt Párisban léghajóán Lipót Szalvátor főherceggel felszállott, a főherceg megbízására ma Bécsbe érkezett és a főherceg kastélyában szállott meg. A gróf az osztrák fővárosban léghajón kirándulókat fog tenni a főherceggel.

— **A kisenői vadászatok.** *Eisenöndör* írják, hogy a főhercegi vadászatokon *József Agost* főhercegen és ne'én, *Augusta* főhercegnőn kívül a következő vendégek vesznek részt: *Fülöp* köbúrgi herceg, *György* bajor herceg, *Zichy* Elza grófnő udvarhölgy, *Ludvígh* Gyula, a M. Kir. Államvasutak elnökgazdátója, báró *Révay* Simon, báró *Vécsey* István, báró *Lindelo*, gróf *Berchtold*, *Keltz* Gyula, *Urbán* Iván főispán, *Libits* Adolf, *Unterauer* József udvari tanácsos és gróf *Zichy* István. *Gromon* Dezső honvédelmi államtitkár, aki az ősi udvari vadászatokon minden esztendőben részt-vett, az idén nem jött el. A helybeli társaságból a következők vesznek részt a vadászatokon: *Csukay* Gyula főszolgabíró, *Tabajdi* Sándor itélőtáblai bíró. *Kivileszku* Gyula királyi közigazgató, *Bayer* György gyógyszerész, *Valy* Lajos főmérnök és az uradalmi tisztikár. A vadászat hat napra van tervezve, 4-ikén és 5-ikén vaddisznóvadászat lesz.

— **A dán trónörökös elutasítása.** *Sopronból* táviratozzák: *Frigyes* dán trónörökös ma délután Bécsbe utazott. A trónörökös megígérte, hogy a jövő évben újra ellátogat Magyarországra, melyet ismételt látogatása alkalmával igen megkedvelt.

— **Bánó Jenő felolvaása.** Az országos ipar-egyesület igazgatósága fő kérésére *Bánó Jenő* budapesti mexikói főkonzul az iparegyesületben felolvasást fog tartani Mexikóról. Az új főkonzul, akinek a király most adta meg műkedvelőre az engedélyt, íőleg ama kivelti és bevetteli okcikkéről és módzatokról fog értekezni, melyek hazánkat és Mexikót közelebből érintik.

— **Tisza Lajos szobra.** *Stegedről* táviratozzák: *Szeged* város tanácsa azt tervezi, hogy gróf *Tisza* Lajos szobrát 1904. évi június 11-ikén fogja ünnepie-

sen leleplezni. Ekkor lesz 25 éves évfordulója annak a napnak, amikor gróf Tisza Lajos mint királyi biztos először tette lábát szegedi földre.

— **Vásár az országházban.** Nem kell rosszra gondolni egy pillanatra sem. Nema dunaparti impozáns parlamenti palotáról van szó, amelynek cirádás, aranytal, festményekkel ékes hajlékában mostanában ugyancsak sűrűn csapódik a fejekhez a hazával való úzerkedés, a hazaárulás súlyos vádjai. Nincs ilyen vásár a fényes palotában, aminthogy nem is lehetséges az, hogy magyar ember éppen a hazát válaszssa ki portékának, amivel kalmárködjék. A sándor-utcai jó öreg országházáról van szó, amely melábusan borzonghat ott a muzeumkerti fák árnyékában a feledés homályában. Bizony elfelejtették, jól elfelejtették már azt az otthonos fészket, amely pedig hányszor volt mozgalmas, nagy viharok közepette az egész ország, sőt távolabbi országok érdeklődésének is a központja. Hát néhány nap múlva egy kicsit feltámad a feledés álmából a régi hajlék és látnak majd a régi falak maguk közt olyan eredeti elvességet, amilyenben sohasem volt részük. A jótékonyság lobogói alatt csakugyan vásár lesz a régi ülésteremben és az egykor bizottságok tanácskozására szolgáló helyiségekben, csak hogy ez a vásár nem körbe futó padok korlátai, nem szigorú elnöki felügyelet alatt fog lefolyni, hanem fesztellenül, vidáman, szellemes mondasok, udvarias bók rakétázása közepette. Mert a lelke, vagy inkább a lelke a vásárnak a főváros urti társaságának hölgyei lesznek, akik sátrakban fogják mindgátni a magyar háziiparnak az ország minden részéből felhalmozott termékeit. A népszanatóriumok ügye hozta össze Budapest nemeslelkű hölgyeit, akik az irtalmasság cselekedeteire készséggel vállalkoznak, ha komoly cél szolgálja őket munkásságra. Ez a cél pedig az, érdemes érte fáradozni. Hogy sokan vállalják ezt a buzgókodást, azt megmutatta az a tanácskozás, amelyre gróf Wenckheim Frigyesné Reviczky-utcai palotájában száznál is több előkelő urasszony és és urti leány gyülekezett össze az utolsó haditervezet megbeszélésére. Mindössze csak két férfi szöltött hozzá az asszonyok eszmecseréjéhez. Lukács György békesi főispán, aki vázolta a kiállítás célját és már előre is köszönetet mondott mindazért, amit a hölgyek a cél érdekében tenni fognak, továbbá Kovács Gyula királyi tanácsos, a kiállítás igazgatója, aki a kiállítás elrendezését és a vásárnak váró feladatát, munkaprogramját ismertette. Ennek a munkának a területe pedig már tündérekert van átalakítva. Az ülésterem nagy üvegterete alatt áru-sátrakat hevenyésztek, mindegyik egy-egy virágos lugas, amelyeket virágokkal körülüttatott fehér nyírfatörzsek tartanak. Ezekben a sátrakban árulják majd a hölgyek, szép asszonyok, kisasszonyok a sok változatos holmit, rengeteg ipari cikket, amelyet a magyar nép praktikus és művészi ösztönnel készített. Nem lesz itt sarcolás, mindenki fesztellenül, kényelmesen válogathat, kikeresheti magának azt, amire szüksége van és ami tetszik neki, és alkudnia nem kell, mert mindenek az ára: szabott. És ez az ár nincs túlhajtvá. Főnt az emeleten pedig különös látványossággal is kínálkozik Békésvármegye különösorsóban kiállított háziipara és népelete, ott vannak a minden eredetiségükkel berendezett parasztszobák is. A Wenckheim-palotában a hölgyek felkészültek már a jótékonyság nevében kiküzdendő csatára, bizonyos, hogy meglesz a teljes diadaluk s a sok gyönyörű sátorban dus nyereséggel zárhatják le a mérleget.

— **A porosz sasrend.** A német császár Blazsejovszky Károly posta- és táviratfelügyelőnek, aki legutóbb a Frigyes főherceg magyarországi birtokán tartott udvari vadászatok alkalmával a karapancsai udvari posta- és táviratbizottság vezetője, a III. osztályú porosz vörös-sasrendet adományozta. Blazsejovszky a budapesti udvari távirat főnöke és a magyarországi udvari táviratbizottság vezetője, akit ezuttal másodízben ér a német császár részéről hasonló kitüntetés.

— **Tantójubileum.** A budapesti orthodox izraeli hitközség legutóbb tartott előjárósági ülésében elhatározta, hogy Feurlöschner Adolf tanítónak, ki a jelen tanév elején tanítókódásának nygyvenedik és a helybeli iskolánál harmincadik szolgálati évét betöltötte, 20-án jubileumot rendez. Az iskola igazgatósága felhívja a jubliáns volt tanítványait, hogy ez ünnepélyen minél szívesebben vegyenek részt s e célból legkésőbb 10-ig az igazgatóságnál (Gyár-utca 14.) jelentkezni sziveskedjenek.

— **Ullmann Lajos temetése.** Bécsből táviratozták: Ma délután temették a bécsi előkelő körök impozáns részvételével Ullmann Lajos tanácsost, a Dunagőzhajózási Társaság igazgatóját. Jelen volt báró Call kereskedelmi miniszter, Stribal és Obrentaut osztályfőnökök és számos notabilitás. Kinek képviselő az igazgatónak nevében és Müller vezérigazgató a tisztviselői kar nevében melegbangu gyászbeszédet méltatták az elhunyt nagy érdemeit, a tisztikar iránt mindig tanúsított gondoskodását. Aztán a koporsót az államvasuti pályaudvarra vitték, ahonnan

a holttestet Budapestre szállították. Ott a családi sírboltba helyezik örök nyugalomra.

— **Angol újság Budapest.** *Golony* Jenő szerkesztésében érdekes nap jelent meg *Hungary* címen. Az angol nyelven szerkesztett és havonként kétszer megjelenő képes folyóirat egyik célja, hogy hazánkat az angol és amerikai közönség előtt kellőképpen megismertesse, s a magyar földre az utazást megkedveltesse. Első száma gazdag szöveg- és képtalozommal, izésses kiállításban jelent meg. Előfizetési ára egy évre 14 korona, szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Maria-utca 19.

— **Népkönyvtár Budapest.** Az *Erzsébet Népkönyvtár* igazgatósága lelkes felhívást bocsátott ki, melyben arra szólítja fel a közönséget, hogy akár könyvekkel akár pénzadományokkal segítsék elő egy Budapest felállítandó népkönyvtár tervét. Aki könyvet ad, levezetőlapon értesítheti szándékáról az Erzsébet Népkönyvtár igazgatóját (Géczy Istvánt, lakik Budapest, VIII., Práter-utca 40. II.), aki legalább 20 korona értékű megfelelő könyvet ad, az alapító tagja lesz a Népkönyvtárnak. A felhívás annál inkább megízírelendő, mert Budapest az egyetlen nagy európai város, melynek nincs népkönyvtára. Maga Bécs például harmadfélmillió kötetet ad kölcsön évenként, az Egyesült-Államokban pedig 5383 népkönyvtár szolgálja a tömegek nevelésének és felvilágosításának magasabb céljait. Hiszszük, hogy a magyar közönség is megérti a népgyűlés rendkívüli fontosságát és ismert áldozatkészségével fogja az első magyar népkönyvtár felállítását lehetővé tenni. A felhívást aláírta: dr. Alexander Bernát egyetemi tanár, dr. Erdősi Béla kir. tanácsos, főigazgató, dr. Hegedűs István egyetemi tanár, gróf Teleki Sándor országgyűlési képviselő, Beöthy Zsolt egyetemi tanár, dr. Földes Béla egyetemi tanár az University Extension elnöke, Rákosi Jenő főrendiházi tag, az Otthon előke, Vessi József országgyűlési képviselő, az Újságírók Egyesületének elnöke és Bartha Vince miniszteri tanácsos, műegyetemi tanár, mindannyian az Erzsébet Népkönyvtár elnökei.

— **Magyar tudósok St. Louisban.** Régi panasz már az, hogy Magyarországnak nincs képviselete a külföldön. A közös diplomácia nem a miénk, hanem Ausztriáé, s az osztrák-magyar diplomata urak összejogyztethetők talájják az urlembereggel és a korrektséggel azt, hogy az egyik kenyéradójukat letagadják a másik javára. Régi panasz ez már, s nagy idő az, amíg változás állhat be a viszonyban a mi javunkra. Ahhoz új nevelést kell adni Ausztriának. — Addig is azonban, míg ez elkövetkezik, gondoskodik külföldi képviseletünkről a tudomány. A jövő évi st. louis-i kiállítás igazgatósága tudniillik tudós-kongresszust rendez. Az idea kissé amerikai izü s olyanforma, mintha ez a tudós-kongresszus is látványosságnak ígérkezne. Összegyűjtik a világ legnevezetesebb tudósait, arra való tekintet nélkül, hogy ki micsoda tudományt kultivál. Ilyenformán valami eredményes kongresszusról nem igen lehet szó. De impozáns lesz a tudósok gyülekezete. Magyarországról két tudós professzor vesz részt a kongresszuson: Vámbéry Armin és Goldzieher Ignác. Főolvasásokat fognak tartani s bizonyára gondoskodnak majd arról is, hogy ne osztrák-magyar vagy osztrák tudósképpen szerepeljenek. — Más országból tekintélyesebb számban vesznek részt a kongresszuson a tudományos világ képviselői. Ausztriából: négy, Angliából huszonhét, Franciaországból husz, Olaszországból három tudós megy el a messze Amerikába tudóskodni, mi azonban örülhetünk annak, hogy két képviselőnk mégis szóhoz jut és pedig a magyar tudományos világ nevében. Nem igen vagyunk elkényeztetve abban a tekintetben, hogy valaki bármi tekintetben kizárólag bennünket képvisel — a határon túl.

— **Huszár Vilmos kitüntetés.** Huszár Vilmost, a fiatal magyar tudóst, az összehasonlító román irodalomtörténetek ezt a kiváló művelőjét, kinek egyik ilyen irányú és francia nyelven megírt munkája csak nemrégben keletet Franciaországban nagy fejtűntés és kinek ezt a munkáját a francia akadémia meg is jutalmazta, újabb kitüntetés érte. A madridi spanyol királyi akadémia ugyanis november 21-ikén tartott ülésén levezelő tagjává választotta. Ez a kitüntetés nemcsak azért értékes, mert első ízben ért magyar tudóst, hanem azért is, mert a spanyol királyi akadémia, mely egészen a párisi *Académie Française* mintájára van szervezve, csak elsőrangú európai tudósokat választott mindig tagjai közé, úgy, hogy csak nébányat említsünk *Mistral*-t, *Edmondo Amicis*-t, *Paul Meyer*-t a párisi egyetem tanárát és *Mussafia*-t, a bécsi egyetem egyik díszét. Huszár az akadémia tagjává *Juan Valera* a kitűnő spanyol író és volt bécsi spanyol nagykövét és Menéndez y Pelayo, a legkiválóbb spanyol kritikus és a madridi egyetemi könyvtár igazgatójának ajánlatára választották meg. Reméljük, hogy ez a kitüntetés buzdítólag fog a fiatal tudósra további tudományos működésében hatni és némileg kárpótolni jogjait azért a közönyért, melyvel bizonyos körök elkedveltenitü törekednek őt.

— **A levélhordók védelme.** Nemrégiben történt, hogy egy pénzeslevélhordót kiraboltak egy József-köruti térház lépcsőházában. Es pedig fényes nappal s a rabló egy elmenekült a népes utcán, hogy azóta se tudták előkeríteni. S ez rövid idő alatt már a második olyan eset volt, amikor levélhordó ellen intéztek gyilkos merényletet. Ez gondolkodóba ejtette a postást s úgy tudjuk, hogy már történtek is némely intézkedések arra nézve, hogy jövőre ilyen támadásokkal szemben véteztetebb legyen a levélhordó. Igazában azonban nem sokat érnek a posta intézkedései addig, míg segítségére nem siet a levélhordók védelmében a postaigazgatóságnak a közönség is. Első sorban a háztulajdonosok. Ebben a tekintetben Demény Károly postaigazgató ma hosszabb előterjesztést tett a tanácsnak, amiben kifogásolja a budapesti házak közbiztonsági állapotát. Kifogást tesz a postaigazgató az ellen, hogy a legtöbb házban a házmaster lakása az udvar végén van s így nem ellenőrizheti, hogy ki fordul meg a házban. Már pedig a házmasternek tudnia kell, hogy ki jár a házban. Arra kéri tehát a hatóságot, hogy esetleg az építési szabályzat módosításával tegye kötelezővé a kapuspályaholy építését, ami már csaknem minden nagyobb külföldi városban megvan. Szükségesnek tartja a postaigazgatóság, hogy minden ház földszintjén olyan postaszekrényt rendezzenek be, ahová a levélhordó a házban lakóknak egyszerű levélét bedobhatja. A sok lépcsőjárás időföltökretteszi a levélhordókat s a közönség a mai rendszer mellett később kapja meg a leveleit. Minden lakása lehetne bevezetni a villamos csengőt s a levélhordó értesíti a lakókat, akiknek nevére levelet dob a postaszekrénybe. Kifogást tesz az ellen is, hogy a legtöbb házban a lépcsőház rosszul van világítva s több helyen nem engedik meg, hogy a levélhordók a fölépcsőn járjanak. A postaigazgató elrendelte, hogy azokban a házakban, ahol a levélhordóknak nem szabad a fölépcsőn járniuk, este ne kézbizsítsanak. — Ilyenformán a közönség szenved rövidséget s természetesen annak kell állást foglalnia a háziurak, de inkább a házmaster urak okatlan tilalma ellen.

— **A megszőköt hercegnő.** *Schönburg-Waldenburg* Alisz hercegnőt tudvalevőleg fölkereste Soriban a *Corriere della Serra* egyik munkatársa. Az újságíró azt is megkérdezte a hercegnőtől, hogy mi az oka, amiért férjétől válik.

— **Az ő brutálitása,** kicsapongó élete az, hogy lehetetlen vele együtt élni. De vannak még *kényes természetű* okok is ez azért a tárgyalás a nyilvánosság kizárásával fog megtörténni — volt a válasz.

De *Spa* mérnök, a hercegnő egyik ismerőse, még hozzáette, hogy *Schönburg* herceg megverte a feleségét. A hercegnő több mint negyvenezer frank adósságot fizetelt ki férje helyett. Amikor két évvel ezelőtt Velenében megvált az esküvőjük, a hercegnőnek még annyja sem volt, hogy a maga pénzéből fizethette volna meg szállóbeli számláit. A *Corriere* munkatársa *Eneadetti* kocsiállal is beszélt. Egészen jelentéktelen ember, akit teljesen hidegen hagynak a kalandos bírek, amelyeknek ő a hőse. Feleségével, egy szőke csinos asszonnyal, a legjobb egyetértésben él. Alisz hercegnővel ment Németországba, amikor a hercegnő *Schönburg* herceg felesége lett. Később még három fi- és két nőstévere is a herceg szolgálataiba állott. Ő és még egy öccse kocsiállal, a harmadik komornyik volt és a negyedik sekrestyés a kastély kápolnájában. Benedetti felesége csak nevet azon a híren, hogy a férjének szerelmi viszonya volt a hercegnővel. Az újságíró megáfojta azt a birt, mintha Don Carlos halottának nyilvánította volna Alisz leányát, amit *Elvira* hercegnőnek *Folchi* főtésőlv történt szőkése után valóban megtett. Sőt állandóan leveleznek egymással és Don Carlos Viareggio-ból, ahol birtoka van, napon- kint sok gyülemölésűt és bort küldtet Soriba a leányának. Don Carlos volt az első, aki leányának a választ tanácsolta, amikor megtudta, milyen kegyetlenül bánik vele a férje.

— **Házasság.** *Pollák* Ignác, a Hazai Általános Takarékpénztár vezérigazgatója december 6-án esküszik örök hűséget a szabadkai izraelita templomban *Kunetz* Aranka kisasszonnyal.

Ilyalvali és zokoli *Csutor* Adrien eljegyzte lástóialvi *Eötvös* Rózsákkal Budapestben.

Löweinger Ignác december 8-án tartja esküvőjét *Nyitra* *Kohn* Berta kisasszonnyal.

— **Mathusalemi kor.** Somogyvármegyeinek és talán az egész Dunántulnak legőregebb asszonya halt meg *Dráva-Tamásiban*. *Kovács* Katalin, néhai *Fazekas* János özvegye 107 évét élt. Életének utolsó két évét leszámítva, midőn már szemévilágát is elvesztette, nem emlékezett arra, hogy valaha beteg lett volna.

— **Verekadó képviselők.** Pár nappal ezelőtt az osztrák képviselőházban *Wohlmayer* és *Völk* képviselők inzultáltak egy újságíró. Az osztrák képviselőház mentelmi bizottsága ma elhatározta, hogy a két képviselőt kiadja a bíróságnak.

— **A Nobel-díjat megosztják.** Egy stockholmi telegramm jelenti, hogy az irodalmi körökben mindinkább terjedő hír szerint az irodalmi Nobel-díjat megosztják *Ibsen* Henrik és *Björnsterne Björnson* között. E körülménynek tudható be, hogy Björnson a jövő hetet veje, *Ibsen* Szigurd államminiszter vendégeket Stockholmban fogja látni. Björnson a Nobel-díjat e hónap 10-én maga veszi át, míg *Ibsen* díját fia, Szigurd fogja átvenni.

— **Adakozás.** *Grün* Lajosné urnő Ózdról a József-utcai szegény özvegy részére 3 koronát küldött hozzá. Az adományt rendeltetési helyére juttatjuk.

— **Az iskolai esztendő új beosztása.** A kultuszminisztérium *Hivatalos Közölvénye* mai száma rendeletet közöl az iskolaévrnek a felsőbb leányiskolákban és a polgári iskolákban való új beosztásáról. A középiskolákban tudvalevőleg már előbb történt ilyen intézkedés s most hasonló okokból rendeli el a miniszter, hogy évközben csak egyszer, január 31-én legyen bizonyítványosztás, úgy az állami, mint a községi, egyesületi és magán polgári és felsőbb leányiskolákban. Főlkérte egyúttal a miniszter az egyházi főhatóságokat, hogy a maguk iskoláiban is vezessék be az új rendet. Hogy az iskola és a család között sürűbb legyen az érintkezés, elrendelte a miniszter, hogy a felsőbb leányiskolákban minden bizonyítványosztás előtt két ízben történjék az intéz, ugyint okt. végén és december elején a félévi bizonyítványosztás előtt és március végén és május elején az évrégi bizonyítványosztás előtt.

— **Az ország jövője.** Dr. *Hertzka* Tivadar, a *Magyar Hírlap* főszerkesztője csütörtökön, december 3-án délután hatórákor az Országos Ipargyűlésület felkérésére az egyesület helyiségeiben (Uj-utca 4. sz.) előadást tart „Az ország jövője” cím alatt. Az előadás tárgya oly nagyszabású beruházási terv kifejtése lesz, amely a mostani gazdasági pangásnak véget vethetne. Az egyesület vendégeket szívesen lát.

— **A lepra gyógyítása.** Egy párisi telegramm szerint egy kínai orvos, aki már évek óta foglalkozik a lepra tanulmányozásával, végre megtalálta ennek a borzalmas betegségnek az orvosságát. Ez időszert, mint táviratunk jelenti, 14 leprás beteg van kezés alatt a kínai orvos *Surabaya* melletti gubengi kórházában. És ezek mind a javulás útján vannak. A hollandi orvosi választmány már el is ismerte az új gyógyszer tudományos értékét, amelyben a lepra gyógyítására kitűzött 100.000 forintos állami díjat, már a kínai orvosnak ítélte oda.

— **Halálozás.** *Tusk* József fővárosi kereskedő negyvennyolc éves korában meghalt Budapesten. Az elhunyt közéletben álló, érdemes tagja volt a fővárosi kereskedővilágnak. Temetése pénteken délelőtt 9 órákor lesz a Váci-körút 3. számú gyászházban.

— **A kirabolt levélhordó.** *Boda* István pénzelevélhordó, akit ezelőtt két hónappal fejszével leütött és kirabolt egy ismeretlen gonosztevő a József-körút 72. számú ház lépcsőházában, hosszas betegségeskedés után a napokban hagyta el a Rókus-kórházat. A szerencsés ember oly súlyos sebeket szenvedett támadója fejszéjétől, hogy még most is bekötözött fejjel jár, s naponként megjelenik a Navrátil tanár osztályán, ahol kezelés alatt áll. Beletelik még egy hónap, míg teljesen felépülve, szolgálatát újból megkezdheti.

— **Váltóhamisító ügyök.** A rendőrség ma délelőtt letartóztatta *Szántó* Bernát harminc éves ügynököt, aki néhány hónappal ezelőtt sok szép reményekre jogosító vendégdíjt nyitott az Erzsébet-körúton. A kőbányai polgári-részvény-szűrésből vásárolta a sört, de készpénzt ritkán adott ki a zsebéből. Amikor hítele ugyancsak meg volt terhelve, a polgári sörözőnek egy ezerkoronás váltót adott, amelyen édesapjának neve is szerepelt. A váltót leszámította egyik fővárosi bank, de Szántó nem gondoskodott a lejáratokról. Az ezer koronás váltó a múlt heten lejárt s megvitatották. Akkor derült ki, hogy a váltó összes aláírásai hamisak. A váltóhamisító ügynököt ma délelőtt letartóztatták.

— **Az ideiglenes háztető ügye.** Az ácsmesterek után megmozdultak az ácslegények is. Küldöttség ment ma nekünk a polgármesterhez s arra kérte, hogy a város ne elegendjék meg a házak ideiglenes betetőzésével, hanem az olyan ház számára, amely ez időn nem került végleges tető alá, ne adjanak ki a jövő évben lakhatási engedélyt. A polgármester megígérte, hogy alaposan meg fogja vizsgálni a mesterek kérelme mellett a segédekét is.

— **Kaszárnya-avatás.** *Bécsy* győrhelyről jelentik, hogy ott ma avatták föl a lovassági kaszárnyát és a katonai kórházat, amelyet a város az uralkodó ötven éves uralkodói jubileuma alkalmából épített. A király képviselő-

jetében *Ottó* főhercegnek kellett volna megjelenni, de betegsége miatt nem jöhött el. Az ünnepség után villásreggeli volt, amelyen a városra és a hadseregre mondtak felköszöntőket.

— **Kisapott díjak.** A közoktatásügyi miniszter megerősítette a rimaszombati egyesült protestáns főgimnázium igazgató-választmányának és tanári testületének azt a határozatot, amelylyel *Vieszt* Dusan és *Kulisek* Milán főgimnázium VI. osztályu tanulókat az iskolai fegyelmi törvények súlyos és fokozatos megsértése, a tanári székkel szemben tanúsított tiszteletlen magatartás és hazaelenes magaviselet miatt az összes hazai középiskolákból kizárta.

— **Szerelmi dráma.** *Nagykanizsáról* írják: *Büki* József 19 éves kőműveslegény szerelmet vallott *Horvát* Rozsi német-ladányi illetőségű 19 éves leánynak. A leány nem fogadta el ajánlatát, mire *Büki* revolverrel háromszor rálőtt a leányra. Mínd a három lövés talált, de a leány sebei mégsem életveszélyesek. Ezután *Büki* maga ellen irányította a fegyvert és két lövéssel halálos sebet ejtett magán.

FŐVÁROS

A főváros közgyűlése.

Budapest, december 2.

A főváros közgyűlésének ma megint alkalma nyílt állást foglalnia a nemzeti kérdésekben és olyan határozatot hozott amely világos elítélése az obstrukciónak is. *Szeged* város átirata volt a napirenden, amely, mint ismeretes, a következő nemzeti követeléseket állítja föl:

1. A magyar hadseregben a magyar zászló, magyar címer és a magyar kőzjognak megfelelő jelvények alkalmazásának kizárólag.

2. Törvényben megállapított határidő alatt a szolgálati és vezényleti nyelv fokozatosan magyarrá tétessek.

3. A magyar származású tiszték záros határidő alatt magyar ezredbe, az idegen tiszték pedig a hazájuk ezredbebe visszahelyeztessenek.

4. Magyarországon felsőbb katonai nevelő-intézeteket is állítsanak s az összes magyarországi katonai nevelő-intézetekben magyar legyen a tiszti nevelés.

5. A katonai büntető-perrendtartás a modern jogelvek alapján reformáltassék s a magyarországi ezredben a tárgyalás nyelve a magyar legyen.

6. A diplomáciai, valamint a kereskedelmi képviselő körüli zászlók, címerek, föliratok és pecsétek kérdése akként rendezendő, hogy a magyar-osztrák nagykövetségek, konzulátusok, követségek épületein a magyar zászló, jelző-táblán a magyar fölirat, pecsétjeiken a magyar állam címere alkalmaztassék. Mindezek a hivatalok a magyar állami hatóságokkal és magyar állampolgárokkal szemben a magyar nyelvet használják.

7. Mindenki, aki a magyar hadseregben szolgált, a magyar király iránti hűségére és a magyar állam alkotmányára a szolgálatba lépésekor ísieskették.

A jogügyi bizottság nem javasolja, hogy a főváros törvényhatósága a fölirathoz csatlakozzék, mert — szerinte — az téves alapokra van fektetve, hanem ajánlja, hogy egyszerűen vegyék tudomásul.

A tanács nem helyezkedik ilyen rideg álláspontra s a szegedi köriratot azzal terjesztette elő, hogy a közgyűlés ez alkalommal a törvényes fölirati jogával ne éljen ugyan, hanem javasolja, jelentse ki a közgyűlés, hogy elvárja, hogy a törvényhozás, az ő hazafiságával és bölcsességével, Magyarország jogos nemzeti követeléseinek teljesítésére minden törvényes eszközzel törekedjen fog. Egyébként vegye a közgyűlés a köriratot tudomásul.

Nagy vita indult meg. *Vássonny* Vilmos oly irányban szólalt föl, hogy csatlakozzanak a szegedi átirathoz, de az országgyűléshez intézendő kérvényben hangsúlyozandó, hogy a nemzeti követelmények keresztülvitelét nem kívánják rendkívüli eszközök igénybevetésével.

Heltai Ferenc: A közgyűlés minden tagja szívvel hordja a nemzeti követelések megvalósulását s igyekszik is azon, amennyire lehetéség.

Dezsényi József: A bevezetés jó!

Heltai Ferenc: Nem kérdi *Dezsényi* barátjától, jó-e, vagy nem jó; ő csak azt mondja, ami a szívén fekszik. Kijelenti, hogy a tanács javaslatát fogadja el. A mai politikai helyzetben, amidőn minden állásfoglalás a reménye szerint végvonaglásban levő obstrukción támogatására szolgálma... (Nagy zav. Ellentmondások)... tartózkodni kell attól, hogy ez a kérdés a politikai agitáció terére vitessék. A köz-

gyűlés bizonyára bir annyi ítélőképességgel, hogy a nemzeti küzdelmet komplikálni az állásfoglalásával nem fogja. (Taps.)

Leitner Adolf azt indítványozza, hogy a jogügyi bizottság javaslatában foglalt fejtegetéseket utasítsák vissza. *Kasits* Péter *Vássonny* indítványához osatlakozik.

Az elnök elrendelte a szavazást s a nagy többség elfogadta a tanács javaslatát.

Szatmár és *Pozsony* városok a harmadik évüket kiszolgált katonák visszatartása ellen föliratot intéztek a képviselőházhoz s föl hívták a társ-törvényhatóságokat, hogy szintén írjanak föl az országgyűléshez. A közgyűlés *Kasits* Péter és *Fraenkl* Sándor hozzászólása után a köriratot tudomásul vette.

A napirend egyéb tárgyai közt meg legelőbb érdeklődést kellet az „állóhelyek megszüntetésének kérdése”. A tanács idevonatkozó javaslata *Láng* Lajos miniszter ismert rendeletének tudomásul vételét ajánlja, de egyúttal újabb feliratot is, amelyben kimutatnák, hogy az állóhelyek megszüntetésének előfeltételei még minosenk meg. De sokkal erősebb álláspontra helyezkedett *Havass* Rezső. Formás beszédében kimutatta, hogy ezt a kérdést csakis a szegényebb népsztyál szempontjából szabad megítélni. Ugy is van. Ha a tulzsfoltóság baj, pedig lehet rá eset, hogy nem az, például nagy zápor idején. vagy kirándulások alkalmával, amikor mindenki siet haza hajékába, azt első sorban maga a közönség van hivatva orvosolni, azzal, hogy fegyelmet gyakorol a maga körében, de se pótkocsikkal, se a járatok szaporításával nem lehet kielégíteni azt a rendkívüli forgalmat, amelylyel a kocsi tulzsfoltósága rendszeren együtt jár. Próbálkoztak már sok nagyvárosban az állóhelyek megszüntetésével, de mindenütt visszatérték a régi rendszerhez, pedig a külföldön sokkal fegyelmesebb a közönség, és a közúti vállalatok alkalmazottait valósággal hatóság személyeknek tekintik. Egyébként *Havass* a következő indítványt tette:

Határozza el a közgyűlés, hogy a villamos vasúti állóhelyek ügyében eddig elfogalt álláspontját föntartja és föliratot intéz a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a hivatali elődje részéről ebben az ügyben kiadott rendeleteket, amelyek a főváros autonómiáját sértik, sziveskedjék hatályon kívül helyezni.

A közgyűlés 106 szóval 60 ellen elfogadta *Havass* indítványát. Meggyőződésünk, hogy Hieronymi méltányolni fogja azokat a súlyos okokat, amelyek az állóhelyek fenntartását kívánatosá teszik és elődje rendeletét hatályon kívül helyezi.

A napirend során egyhangulag elhatározták, hogy Debreczen város példájára föliratot intézzenek a képviselőházhoz II. Rákóczi Ferenc és társai földi maradványainak haszallítása érdekében.

A választójognak a magyar értelmiségi cenzus alapján való szervezése ügyében *Szepesmegye* föliratot intézett a képviselőházhoz. Amidőn ezt a főváros közgyűlése tudomásul vette, elfogadta egyszersmind *Vássonny*nak azt az indítványát, hogy a választójog gyökeres reformját fölirathoz kérik, amely föliratot a legközelebbi közgyűlésből beküldött tizenöt tag szövegezte meg, a főváros sajátlagos viszonyaira való különös figyelemmel.

Tabán- és *Kristinaváros* részére szánt vásárosnok céljaira a *Szt. János-tér*, *Atilla*, *Arok* és *Uj-utca* közötti területet jelölték ki. A földet egyelőre különben csak az, hogy ezt a területet biztosítsák, akár állandó, akár csak földtől vásárosnok céljaira. De még ha most veszik meg ezt a területet, ehhez a közmunkák tanácsa 200.000 koronával járul. Ha most nem veszik meg a területet, elvesztik ezt a 200.000 koronát is. Az ügyosztály javasolja tehát s ehhez a tanács is hozzájárult, hogy a területet már most biztosítsák. *Kollár* Lajos a tanács javaslatát pártolja, míg *Szabeny* József, *Csillag* Benő elene szólnak, azt kívánva, hogy adják vissza az ügyet a tanácsnak azzal, hogy a piacokat csak egyszerűen fedél alá helyezték. *Stipanics* Elek is ellenzi az ügyosztály s illetőleg a tanács álláspontját. A többek közt az mondja, hogy tanut tud rá, hogy *Almády Géza* tanácsos azt mondta:

— Ha egész Buda a fejetetejére áll, mégis lesz Budán vásárosnok.

Almády Géza tanácsos: Aki ezt mondta, hazudott.

Stipanics Elek: Azt nem vonom kétségbe... (Zajos derültség)... De az állandó vásárosnokot Budán senki sem kívánja. Ezért azt kívánja hogy több helyen állítsanak fedett piacot az állandó vásárosnok helyett.

Almády Géza tanácsos kijelenti, hogy ő éppen az ellenkező álláspontot foglalta el, mert az jelentette ki, hogy ameddig ő tanácsos lesz, nem járul ahhoz, hogy Budán állandó vásárosnok legyen.

Vértés és Sebestyén,

ajánlják saját talámanyu, szabályozható nyakbőségü



férfingeiket,

melyek kitünő szabás, célszerűség és kényelem tekintetében minden eddig e téren nyújtottat felülmulnak.

Megbízható jó minőségű sifonból kemény, sima, vagy redős mellet árba frt 2.25—2.75, puha batist vagy piquet árba frt 2.50—2.75.

Ezenkívül mérték szerint minden tésztában készitjük. — Megrendelésnél kérjük a darab számát megírni. Árjegyzékét kívánatra bérontve küldünk. Meg nem felelő árut kicserélünk, vagy kívánatra a pénz visszaadjuk.

Magyar gyártmányu gallér- és kézelő raktár.



cs. és kir. szab. fehérnemü készitők,
Budapest, IV., Múzeum-körút 15.

Szavazásra került a dolog, a nagy többség az ügyosztály és tanács javaslatát fogadta el.

Egyhangulag megszavazták a diszciplináris *Fadrusz* János holttestének végleges elhelyezését, aztán több jelentéktelen ügyet intéztek el.

A napirend előtt nagy eljónzéssel fogadták a központi választmány jelentését a jözséfvárosi választás eredményéről, aztán *Halmos* polgármester adott kielégítő választ *Gelleri* Mórnak, aki az árjeltek és pályázati feltételek dolgában szabályrendelet kidolgozását kívánta és *Förös* Jánosnak, a városi és önkéntes tüzoltók vizsálkodásáról. A polgármester meleg szavakkal költ az önkéntes tüzoltóság védelmére, mely ingyen szolgálja a közönséget, és megígérte, hogy a két testületet szerves kapcsolatba fogja hozni. Az imaházak tűzbiztonsága dolgában pedig *Koch* Józsefet nyugtatta meg a polgármester. Volt egy újabb interpelláció is. *Erős* Sándor, aki azt panaszolta, hogy a tűzveszélyes berendezések újjáalakítása körül az előjárások oly talabuzgósággal járnak el, ami már az érdekelt polgárok zaklatása. Az interpellációra ma még nem válaszolt a polgármester.

SZÍNHÁZ, ZENE

Filharmonia. Romantikus holdsugaraknak búbjós szépsége világította be a mai (IV.) filharmoniai hangverseny beköszöntőjét: Weber örökszép Oberon-nyitánya volt a másor első száma. Ugy hatott, mint egy rég letűnt kornak üdvözlése új idők számára, amelyeket a következő szám: Brahms *B-dúr zongorakoncertje* képvisel. Bösendorfer marmuth-zongorájánál *Dohnányi* Ernő, a zseniális magyar művész jelent meg, mint vendége a *Filharmoniai Társaságnak* és — fájdalom — Budapestnek is. Ez a rendkívüli tehetség, akiből az a reménységet fűztük, hogy egyénisége körül fölvirágozik Budapest tepszéd zenei élete, Bécsben lepedett meg, — és aki ösmeri a viszonyokat, érteni fogja *Dohnányi* Ernő elhatározását. Nevének varázslatára zsufolásig telt meg a Vigadó nagy osarnoka, noha Brahmszal szemben ugyancsak idegennek érzi magát közönségünk. A virtúóz, akinek művészi egyénisége egyre nemesebb fényben ragyog, szinte népszerűvé tudta tenni a zenei exkluzivitás előtt becses koncertet, legalább erre eaged következteni az óriási taps, amelyet Brahms: *Intermezzójával* hallált meg *Dohnányi* Ernő. — *Stilszerű* előadásban élvezték aztán *Gluck*: *Ballet-suitejét*, amelyet a nagy zeneköltő műveiből *Mottl* Felix állított össze. — Végül *Berlioz*: *Gyász- és diadal-szimfóniája* hangzott fel, egy szeretlen, pathetikus munka, telve sok szépséggel és erővel. De zavaros szépsége kizár, lármás ereje lesújt, — minőzaj, még most is a betegek vagyok. Ellenben nagy eredménnyel lehetne előadni ezt a gyász-szimfóniát tesshalottak ravatala mellett.

Bonaparte. *Béldi* Izor ily című drámáját, amelynek zeneszámaát *Fejér* Jenő a *Katalin* operette zeneszerzője írta, foglalkoztatja *Stoll* Károly vezetése mellett a Népszínház teljes drámai személyzetét. Az ujdonság szereposztása a következő:

Bonaparte *Szirmai* Imre, *Joséfin* P. *Lukács* Juliska, *Mária* Luiza P. *Lukács* Juliska, *Berthier* Kiss Mihály, *Caulaincourt* *Pázmán*, *Junot* *Pintér* Imre, *Mario* *Seabó* Antal, *Jenkins* *Elli* *Szánó* Ilona, *Talma* *Nyárai* Antal, *Lorrain* *Ujvári*, *Sir* *Hudson* *Irsai*, *Titkár* *Buanyák*.

Nemzeti Színház. A Nemzeti Színházban holnap, csütörtökön *Otave* *Mirbeau*, *Az üzet* — *üzet* című háromfelvonásos drámája kerül színre. Az előadás hét órakor kezdődik.

As aranphid. *Grésc* és *Croisset* *Az aranyhid* című hobzotának díszletes és jelmezes házi főpróbája ma délelőtt volt a Vigaszínházban. Az ujdonságtól, amely merészen kigondolt cselekményével és elmés dialógusával, valamint előkelő műhejével tűnik ki, nagy sikert várnak.

Gyermekszínház. Holnap, csütörtökön a Gyermekszínházban a *Számabör* című rendkívüli mulatózó varázsszereget adják, ezután harmadszor. A darabot legutóbb is teljesen zsufolt ház előtt adták s már jóval az előadás megkezdése előtt minden jegy elkel. Az előadás fél 5 órakor kezdődik s jegyek már délelőtt válthatók.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Új kiriai bíró.** A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy *Janeckó* István pozsonyi ítélőtáblai bírót számfelölti kiriai bírónak nevezte ki a király.

§§ **As esküdtbírósg** elnököl. A hivatalos lap mai kölése szerint az ítélőtábla elnöke a budapesti törvényszéknél szervezett esküdtbírósg elnökévé *Zeitway* Leó törvényszéki elnököt helyettesítendő pedig dr. *Agoraszó* Péter törvényszéki bírót jelölte ki.

§§ **Hamis átiratás.** Ilyen címen írtuk meg, hogy gróf *Stomm* Agatha fejjelentést tett a postvidéki törvényszéken azért, hogy dunabogdányi, zebegényi és visegrádi ingatlanait hamis okmányok alapján *Kormos* Ödön volt jegyző átiratta *Waltenfeld* Irma nevére a szentendrei telekkönyben s azután ezen átirat ingatlanokra 200.000 koronás kölcsönt vettek fel az aszódi takarékpénztárnál. Az aszódi takarékpénztár annak kijelentésére kért fel bennünket, hogy *Waltenfeld* Irma semmiféle kölcsönt nem kapott, de nem is kért tőle.

Nyiltér.

Karácsonyi vásár

December hó 24-ig tart, midőn eladásra kerülnek elsőrendű gyapjú és mosókelmém mélyen leszállított áron.

Tisztelt vidéki vevőim saját érdekükben kértünk, mintanem delésük mielőbbi eszközésére.

Brammer Ödön
Bécsi-utca 4. szám.

VÉRGYÓGYÍTÁS

HEMOPATIA.

Ezen új, eredeti gyógmód rendkívüli jó sikerrel lesz alkalmazva **köszvény, asztma, szív-, vese-, gyomor-, bél- és hólyagbántalmak, súlyos ideg-, vér- és bürbökban Biztos védelem szélhűdés és elmezavar ellen. 15 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.**

E gyógmód megalapítójának és egyedül képviselőjének, egyet. orvosnak (**Hemopatia** rendelésintézte van **Dr. Kovács J.**)
Budapest, V., Váci-körút 18. szám a.

Rendelés naponta 9—1-g és 3—6-g.
Díjazott levele válaszol. — Betegket intézetem kívül is keresel. Nehéz betegnek legbiztosabb gyógmód.



ANGOL
kir. szabadalom.

NÉMET
kir. szabadalom.

M. KIR. SZAB.

PICK TESTVÉREK

elsőrangú férfiszabó-műterem.

Budapest, V. kerület, Dorottya-utca 12. szám.

ANGOL RUHABÉLETRENDSZER

Angol és Francia Szövetkülönlegességek.

Városi bundák valódi szőrmékkel dus választékban Szállítatnak;

Különosztály
havi 30 kor.
1 nyári sacco öltöny
1 tavaszi sacco öltöny
1 őszi vagy Jaquet öltöny
1 Feroce József öltöny
1 felöltő, vagy
1 uletér
1 télikabát

A) osztály
1 negyedévre 95 kor.
1 nyári sacco öltöny
1 tavaszi sacco öltöny
1 tavaszi sacco öltöny
1 őszi vagy Jaquet öltöny
1 Fer. József öltöny vagy
1 frakk öltöny
1 felöltő vagy
1 uletér
1 télikabát
1 nadrág

Az árak egyrészt mátkára is bérmentve.

Ötven korona jutalom-

ban részesül azon becsületes megtaláló — vagy bárki, — ki nyomára vezet a november hó 12-án *Zlatár-Bisztrica*-tól Budapestig történt utazásom alkalmával elvesztett ereklyét képező következő ékszerre: Zöld borsónyi tokban egy domboru üveg fedelű hátlapján 7 águ korona „D. J.” monogrammal, női aranyóra drága kövekkel kirakott aranyláncon.

Értesítést: **Báró H. Zlatár Bisztrica.**

Köszvény és oszú ellen legsikeresebb a Krieger-féle

REPARATOR

1 üveg 2 korona, kis üveg 1 korona. Főraktár:
Korona-gyógyszertár, Budapest, IV., Kálvin-tér.

DELBECK & Co.

Reimsi pezsgőbor- Brázy Kálmán-nál,
gyar főlerakata. füzér- és csomagolások,
Budapest, Múzeum-körút 23.

Karácsonyi ajándéknak

szeszénis előző és kiváló fém szelentárgyak, lakást kiegészítő díszdobozok, képek, bronz-, tarakotta- és márványtárgyak kaphatók

Hegedűs Zsigmondnál Andrassy-út 17. sz.

(Az e rovat alatt közlötöknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

MŰVÉSZET

□ **As egyetem képtára.** A budapesti műmányaegyetem dísztermében, rektori és más hivatali helyiségekben számos művészi becsü régi kép van. Ezenkívül a tanácssteremben össze vannak gyűjtve a rektorok és a dékanok arcképei. Ujabbban a képgyűtemény bár *Eötös* József és gróf *Csaky* Albin egykori kultuszminiszterek arcképeivel gyarapodott. Az egyetemi képtár festményeinek restaurálására és kiegészítésére a közoktatásügyi minisztérium a mult évre kétezer koronát engedélyezett.

TÁVIRATOK

Bécs, december 2. *Báró Achrenthal* pétervári osztrák-magyar nagykövetet ma a külügyminisztériumban hosszasan tanácskozott a macedóniai reiormentvekről. A nagykövet néhány nap mulva visszatér állomáshelyére.

Japán nem tágit.

Tokió, december 2. (Reuter.) A képviselőház haladóparti tagjainak mai gyülekezete határozati javaslatot fogadott el, amely éles szavakban kifogásolja a kormány halogató külpolitikáját és annak a véleményének ad kifejezést, hogy a keletázsiai béke megóvása céljából szükséges *Mandzsuria* kiűritése az oroszok részéről és *Mandzsuria* főkikötőinek megnyitása. A japán népből folyton nő az a kívánság, hogy *Oroszországnak* ultimátumot küldjenek. A japán kormány azonban nyugodt magatartást tanusit és reméli, hogy a békét fenn tudja tartani.

A Dreyfus-pör reviziója.

Páris, december 2. (Havas.) A perújítási bizottság mai ülésén csak érintette Dreyfus perújítási kérvényét, amennyiben Mercier előadó az igazságügyminiszter által előterjesztett iratokat betekintés végett átkérte. Mercier kijelentette, hogy azon lesz, hogy jelentését mint egy tíz napon belül előterjeszse.

Leégett egyetem.

Ottava, december 2. Az itteni római katolikus egyetem épületét ma a tűz elpusztította. 300 ember, aki a veszély idején az épületben tartózkodott, nagy nehezen megmenekült. Két pap, egy diak és négy cseléd megsérült, az ablakon át való kiugrás következtében.

Kritikus helyzet Oroszországban.

Berlin, december 2. A *Nationalzeitung*nak táviratozák Pétervárról, hogy az ottani diplomáciai körökben a *hangulat rendkívül nyomasztó*, mert Oroszország belső vidékeiről olyan jelentések érkeztek, amelyek arra vallanak, hogy a *fel nem fog elmúlni szomorú meglepetések nélkül*. E jelentések megbízhatósága abból is kitűnik, hogy a külföldi követségek is hirt adtak azokról kormányaiknak.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, december 2. (A *Budapesti Napló* telefon-jelentése.) Eladott: *bura*: tiszavideki 8.30—8.70, *marosi* 8.25—8.45, *bánsági* 7.80—8.30 K. *Rozs*: 16t felvidéki 6.85—6.95, *pestmegeyi* 6.80—6.90 K. *Tengeri* (magyar): régi 6.25—6.45, új 5.30—5.55 K. *Zab* (magyar): 5.55—6.20, *válogatott* 6.65 K.

New-York, december 2. (Terményföld.) (Zárlat.)

Gyapok: New-Yorkban helyben 11.95 (11.95), Dec-re 11.60 (11.67), *Márciusra* 11.81 (11.78). *New-Orleans*-ban helyben 11.1/2 (11.1/2). — *Petroleum*: *Stand white* New-Yorkban 9.50 (9.50), *Stand white* Philadelphianban 9.45 (9.45). *Raffined in Cases* 12.20 (12.20). *Credit Balances at Oil City* 1.87 (1.82). — *Zsír*: *Western steam* 7.— (7.—). *Rohe* és *Brothers* 7.80 (7.80). — *Tengeri* iránzata állandó. — *Decemberre* 49.1/2 (49.1/2). — *Márc-ra* —.— (—.—). — *Májusra* 48.1/2 (48.—). — *Buss* iránzata állandó. — *Piros őszi helyben* 89.1/2 (89.1/2). — *Dec-re* 83.1/2 (83.1/2). — *Márc-ra* —.— (—.—). — *Májusra* 84.1/2 (84.1/2). — *Juliusra* —.— (—.—). — *Gabona* szállítási díja *Liverpoolba* 1.1/2 (1.1/2). — *Káv*: *laír Rio* 7. sz. 6.1/2 (6.1/2). — *Dec-re* 6.10 (6.95), *Márciusra* 6.50 (6.25). — *Liszt*: *Spring Wheat* *clears* 8.90 (8.60). *Cukor*: 3.1/2 (3.1/2). *Ón*: 25.80—26.— (25.70—26.25). *Bés*: 12.——12.37 (12.25—12.50). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, december 2. (Terményföld.) (Zárlat.)

Buss iránzata állandó. *Dec-re* 81.— (81.1/2). *Márciusra* —.— (—.—). — *Tengeri* iránzata állandó. *Decemberre* 42.1/2 (42.—). — *Zsír*: *Januárra* 6.42 (6.40). *Májusra* 6.47 (6.45). — *Sealonna short* *clear* 7.18 (7.18). — *Sertésbús*: *Májusra* 11.37 (11.12). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Megyek előre...

Vészes híraon, ingoványon át,
Égő fővel megyek tovább... tovább...
Merdek, zordon, vad hegyi ösvényen
Török előre dacosan, keményen!
Lábam megsüpped a hínárba,
Vár... les reám a mélynek árnya...
Mogbotlik lábam szikla-ébe... köbel!
— És én fölállok és megyek előre...

Mi az, mi vonz, mint éjlepkét a fény?
Mi az, mi hívón intget felém?
Lidércfény?... Csillag? Dicsvágy fényes álma?
Vágyik a lelmem melegedni nála!
Elérhetetlen messzeségen át
Szórá szemembe búvós sugarát!
S én megszédülök... elvakulok tőle...
Ó hiv... ő csábít — s én megyek előre...

... Vészes híraon... ingoványon át,
Égő fővel megyek tovább... tovább...
Merdek, zordon — uttalan ösvényen
Török feléje dacosan keményen!...
Legyen csillagfény — tiszta... szép sugár,
Legyen lidércfény vészes fénye bár,
Legyen bár álom — legyen bármi dóre,
Én megyek felé!... Én török előre!...

Miklós Jutka.

— **A szőke haj értéke.** Egy idő óta áremelkedés észlelhető a szőke fürtökben a hajpiacon. Egy nagy londoni fodrász szerint ennek okai a következők: Az árak az utóbbi évek során háromszáz perccel nőttek. Az észak-európai országok nőrnepe korántsem olyan szegényebb, mint csak pár évvel ezelőt is volt. Amikor a parasztnak pénzre volt szükségük, szívesen adták oda a hajukat jó pénzért, ma azonban semmi áron sem kapni többé a kívánt mennyiségben. Ha Svédországot, Norvégiát, Német- és Franciaországot kivesszük a sorból, úgy teljesen a déli országokra vagyunk utalva s ott alig van világos haj, sem szőke, sem barna. Számunkra ma valóban csak Olaszország, Spanyolország és Oroszország létezik, mind a három a sötétbaju szépek földje, s ezek sem akarják többé az olló prédájára bocsátani fürtjeiket. Pedig épp szőke hajban nagyobb a kereslet a legutóbbi két esztendőben, mint valaha. Ez az uralkodó divatban léli magyarizációt. Régebben az asszony csak akkor viselt alhajat, ha a magé túlságosan ritka volt s akkor is gondosan elfűdte mindenki előtt a csalást. Ma nem tartja magát jól fűsültnek az asszony, ha legalább egy hamis kontydarabot nem hord. Különösen Amerikában van ez így. S ez nem jelenti ám azt, hogy az illetőnek nincs elegendő haja, hanem a hajviselésnek e kis tartozék nélkül nincs meg a kellő hatása. Igen erős

haj a legnehezebben és a legkevésbé jól fűsülhető, s szép formát a frizúrának csak akkor adhatunk, ha fürtöket és hamis kontydarabokat veszünk hozzá segítségül, amelyek könnyen kezelhetők s rendkívül természetesen hatnak. Régebben Normandiából és a Bretagnéból, ma a szomszédos országokból kaptak a legtrikább árnyalatokat és a legfinomabb haját. Most nagyon aggodalmas a helyzet, mert a készlet gyorsan és egyre csökken. Most már nem is kapható minden árnyalatu haj s a legszörnyebb haj természetesen a legtrikább.

— **A pofon veszedelmel.** Egy müncheni professzor egybeállította azokat a megfigyeléseket, amelyeket több mint 300 esetben a pofonok által okozott fűlszerűlésekről egybegyűjtött. A pofont rendszerint a jobb kézzel adák és a balfél környékét éri. A fűlszerűlése itt csak akkor támad, ha különböző momentumok egyesülnek. Elsősorban szükséges, hogy a hallócsőnek, ha csak egy pillanatra tartó légmentes elzárása történjen. Elég ilyenkor, ha csak egy ujj kerül is a hallócső elé. A hallócsőben lévő levegőoszlop kiterjedése erre hirtelen megváltozik és összelesz sűrűsítve. Az ilyenkor összehurcolt levegő iparkodik ismét szétterjeszkedni és minthogy ebben az ok által meg van gátolva a dobhártyára és a hallócsontcskára nyomul. Ilyképp megüritethetik, hogy a dobhártya beszakad, vagy a hallócsontcskák erős rezgése folytán, magok a hallóidegek szenvednek. Ebből erős és tartós hallási zavarok támadhatnak. Ártalmassá válhatnak ezenkívül a rázkódás is, amelyet a koponya az ütés folytán szenved. Szerepe van itt a hirtelen meglepetések is. Egyébiránt a fül, amely a pofon által súlyosan szenved, gyakran amugy sem volt egészséges. Természetesen ez a tettesre nézve enyhítő körülményt nem képez.

— **A részegség gyógyítása az ókorban.** A régi időkben, mikor még nem ismerték az alkohollal szembevetést, a legkezedtegebb szerekekkel védekeztek az iszákosság ellen. Már a régi egyiptomlak kik tudvaleg nagy sörivők voltak, ismerék ételeket, a melyeket sör- vagy borivás előtt fogyasztottak el. Leginkább főtt káposztát használtak mint olyan ételt, mely a gyomrot a bor hatásától megvédi. Aristoteles is igen ajánlotta kortársainak a főtt káposztát az iszákosság ellen. Plinius is káposztapárti volt, ezenkívül még egy halnemet ajánlott a részegség ellen. A görögök szintén káposztapártihoz tartoztak, csak hogy kelkáposztapártiak voltak. Azt tartották hogy ha lakoma előtt eszik valaki belőle, nem fog neki a bor megártani, ha pedig valakin már lakoma előtt megessét az a szerencsétlenség, hogy részeg lett, akkor is csak a kelkáposzt segíthet rajta. A borba ürmet, safrányt, keserű mandolát, barackmagot tettek, — melyek keserű íz kölcsönöztek az itálnak, s ez a keserűség vette el a bor savanyúságát, melyet elsősorban tartottak veszedelmeknek a józan ember egészségére. Dioskorides azt

állította, hogy az üröm nem hogy megakadályozza, hanem ellenkezéleg előmozdítja a részegséget. A legprimitívebb szer, melyet az ókorban az iszákosság ellen használtak: a viz. Pínius például azoknak, akik rendszeren be voltak rugva és sobasem voltak józanok, azt ajánlotta, hogy időről-időre igyanak egy-egy korty friss vizet, mert ez a gyomor gázait, melyek a részegség okozói, eltünteti. Azt hitték, hogy a sós víz megakadályozza azt, hogy a bor az ember fejébe szálljon. Árkádiában egy forrás volt, melynek vizéről azt tartották, hogy ha valaki belőle iszik, rögtön megszállja a bor iránti undor és úgy megyógyul, hogy a bornak még szagát sem állja ki. A hideg borogatást és a hideg zuhanyt már régóta ismerték. Galénus az alvást ajánlotta leginkább, de hozzátette, hogy utána hideg fürdőt vegyen a beteg. Aulus Persius szerint a részeg aludjék egyet, aztán mártsa fejét a Tiberisbe, hogy amamór teljesen eloszoljék. A rómaiak a borba mézt kevertek és egy bizonyos vegyületet, mely ecetből, tengervizből és rózsajából állott. Az orvosi célokra szolgáló borok vörösbagymát, mirtuszleveleket és olajat tartalmaztak. Virágfüzereket viselést a görögök és a rómaiak igen jó ellenszernek tartották a bor ellen. Leginkább a rózsafüzereket szerették viselni. Igen sokszor az egész testüket virágfüzerekkel övezték, hogy a részegségtől óvják magukat. Teophrastus meséli, hogy a nagyivók mielőtt versenyvába fogtak, porrá tört tajtkövet nyeltek el. Az arany használatát a részegség ellen nem volt ismeretlen dolog. Azonban nemcsak olyan szereket ismertek a régiak, melyek az iszákosságot gyógyítják és csillapítják, hanem olyan szereket is, melyek a szomjat emelik és az iszákosságra való vágyat növelik. Horatius sült hagymát és afrikai csigát ajánl a kifáradt és ellankadt ivó felüdítésére. Nemesak a férfiak, hanem az asszonyok is használtak szereket az iszákosság ellen. Az ametsizet szinte ismerték mint olyant, amely az iszákosság ellen a legjobb orvosság volt. Ametsizet színű ruhákat viseltek, ametsizet akasztottak a nyakukba. Theophrastus egy egyiptomi iszákos nőről ír, kin az alkoholizmus minden tünetei mutatkoztak. Ha e nő bort ivott, oly féktelen lett, hogy minden utjába akadó férfit megölet. Majd nevetni és énekelni kezdett, végre ördögösi roham oltja el, amikor az egész világot meg akarta ölni. — Ezután jajgatni és sírni kezdett, míg végre összeesett, mély álomba merült, mely őt a részegségtől megszabadította.

KÖZGAZDASÁG

— **A csongrád-szentéi Tisza-híd.** Csongrád és Szenté közt holnap adják át ünnepélyesen az új Tiszahidat a forgalomnak. A híd a bődli rév közelében épült. Az átadásnál a kereskedelemügyi minisztert Szánthó Albert miniszteri osztályancsog fogja képviselni.

REGÉNY

Egy férj regénye

Irta: SALVATORE FARINA

(87)

— A világ nem igazítja helyre egyszerre az itéletét; még tovább is bohókásnak fogják mondani; keresni fogják változott viselkedésének okait és ha nem találják, kohlolni fogják.

A szép asszony nem szót többet; követtem tekintetnek irányát és egy csapat ur és nő közepe tettem megpillantottam signor Lucianót, aki derülten, szép homlokkal, nemes kifejezésekkel uralkodott környezetén és mulattatta.

Szokatlanul meleg beszéde elmosódva hozzánk is elhatott.

— Ott kifűnően mulatnak, — szolt signora Albruzzi a guny hangján és miközben fölemelkedett helyéről, úgy látszott, mintha felszólítana, hogy kövessem.

Azt gondoltam: ha nem mulattatom őt jól, itt maradhatok, úgy tettem, mintha nem értettem volna, amit mondott, és maradtam.

Ekkor egy ablak fűlkében észrevettem a szegény Anselmót; ajskait a keserűség kifejezésével összehuzta, szeméit a földre szegve. Szeretetteljesen közelgtem feléje, kérdésekkel ostromoltam őt; ő hallgatott, aztán megtagadta a választ, végre fájdalmas, keserves, kétségbeesett vallomás tört elő zokogva kebléből.

Szerette azt az asszonyt, szerette szívének minden dobbanásával és féltékeny volt! Néhány szava föltarta előttem egész szívét; féltékeny volt signor Lucianora, mert vetélytársának tartotta; a szerelem nem vakította el, látta, hogy vetélytársa már előnyben részesül vele szemben, vagy

legalább közel volt hozzá; a vér halántékába szállt; elmenekült a házból azzal a szándékkal, hogy sohasem tér többé vissza; de már az uton megállította a féltékenység; mint a lelancolt eb, nem tudott eltávozni abból a házból, ahol egy más férfi nagyobb szerencsével csábítja a szírián szívét; hiába küzdött; rabszolgaként meghajolva a fájdalom alatt, mégis visszatekint, hogy fenékiig őrítse a viszonzatlan szerelem minden keserű gyönyörét.

XIV.

Anselmo szerelmi boldogsága.

Néhány napra rá levelet kaptam Bissonéból. Anselmo írta Prospero házból, akivel előtte való este barátságosan elmulattattam:

Kedves barátom!

Bocsás meg, hogy megsaltalak, hogy oly lelki erőt színeltem, amivel nem rendelkezem, hogy még előttem sem vettem le a közöny és vidámság alarcát, melyet néhány nap óta nyíltan mint liberált hordok. Tudod, nem igaz, hogy elfejtettem őt, hogy nem gondolkodom többé reá, arra az asszonyra, hogy nem szeretem többé. Nemesak a szívem az, amely az ellen föllázadt, hanem akaratom is; ha tudnám is lerázni magamról ezt a szenvedélyt, nem tenném meg, nem akarnám megtenni. Van valami végzettes ebben a szerelemben, ami megsemmisít engem; mit tehetek én, mit tehetsz te gyógyulásomért, ha maga a bűn gondolata nem tudja megfékezni a vágyat?

Te ismered multamat, tudod, mint éltem, mit szenvedtem, öntudatlanul minden lelki működésem szunnyadt; szívemet, gondolatomat, akaratomat széttephetetlen kötelék láncolta össze a restséggel és te irtad nekem ezeket a szavakat, melyek szívemig hatottak: tépd ki magadat a tespedésből, amely megöl; ifjúságod letűnőben van és te nem voltál soha fiatal és nem éltél

soha. Bátorság! A világnak megvan a maga iszapja, de vannak gyöngyei is, iparkodj egyet találni és akkor elmondhatod, hogy éltél. Később fölébred gondolkodásom és föltárltam előttem a világ, melyről beszéltél nekem; most megtaláltam fájdalomat, a szívemet. De mert megtaláltam, nem tudok többé érzéketlen maradni hangjával szemben; szenvedéylem, fájdalom, drága előttem. Ha nem tudom oltani az emésztő szomjat a boldogság után, hadd részegítsen meg a fájdalom, a küzelem ördögöme, a búvós remény csábítása. A íásultság, a lemondás, a béke — jóllaktam velük — végre megölnének engem, tudom, hogy vagy sohase rázza le magáról azokat az ember, vagy mindenkorra. Azt mond-tam magamban: Ennek az asszonynak szerelme szükséges számomra, és életem minden pillanatában, a kínzó fájdalom alatt, a féltékenység kínjai közt, a gyűlölet és szerelem viharában mindig hal-lom visszahangozni keblemben e szavakat: Ennek az asszonynak szerelme nélkül nem élhetek. Leron-tottam minden korlátot, amely tőle elválaszthatott; ráparancsoltam lelkiismeretemre, hogy hallgasson, szívemre, hogy hevesebben dobogjon, és besu-cozott szemmel jártam, hogy ne lássam a vesze-delmet. Eltökéltem, hogy az az asszony az enyém, senki sem vitathatja el tőlem, ő sem tagadhatja meg magát tőlem lelkiismereti furdalások nélkül. Mert szerelmem az ő teremtménye; mert ő akarta, ő idézte elő, mert csudálatos szépsége nem bírt volna szívemmel és szírién kábító varázslata nélkül. Száz más asszony, oly szépek, mint ők, csak hideg bámulatot ébresztettek bennem; ez a forró láz, amelyet először, talán utoljára érezek, ő maga lobbantotta lángra ereimben. Más embert gyurt felelem; ő akarta, hogy bűnös vágytól hajtva feláldozzam lelkiismeretemet, egy becsületes ember méltóságát — mindazt, ami azelőtt mocsoktalan büszkeség volt — és én mindent feláldoztam.

(Folytatása következik.)

Asztrák Iparegyesület acetilénipari szakosztályának tegnapi felolvasó ülésén Louis Janet, a párisi tengerészeti főiskola tanára tartott előadást a sürtített acetilénről, melynek használata Magyarországon tilos. Az ülést dr. Wagner Jenő királyi tanácsos nyitotta meg, aki ismertette az emittett tialom okait és azokat a kísérleteket, melyeket szakbelli tudósok és iparosok végeztek, hogy a sürtített acetilént ártalmatlanná tegyék. Ezután Janet tanár francia nyelven behatóan fejtegette a sürtített acetilén tulajdonságait és előadta, hogy asetonban oldott és sürtített acetilén, ha erősen likacsos anyagba tartogatják, teljesen elveszti veszélyes jellegét. Az elméleti fejtegetéseket a kísérletek eredményeinek ismertetését Klemm Gusztáv tanár tolmácsolta.

Hajózás. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága közli, hogy a rendes hajójáratokat az előhaladott évadra való tekintettel *Yukovár és Uvidék*, valamint a Száván *Sabac és Mitrovica* között a következő módon fogja megszüntetni: *Yukovár és Uvidék* között az utolsó felfelé menet december 9-én, az utolsó lefelé menet pedig december hó 10-én lesz. *Sabac és Mitrovica* között az utolsó lefelé menet december 9-én, az utolsó felfelé menet december hó 10-én lesz. A nevezett vonalak állomásainak személy- és áruforgalma tehát a fentemlített napokon a folyó évre megszűnik.

Sertés-konzumvásár. (A székesfővárosi sertés-vásár és közbiztonsági intézősége.) December 2-án. Főhajtás: Zsirtertés, egymint öreg I. rendű — kilogramm felül — darab, II. rendű 280—350 kilogramm — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 800 kilogramm felül — darab, közép 220—300 kilogramm — darab, könnyű 220 kilogramm — darab, süldő — darab, malac — kilogramm — darab. Összesen — darab. Hussterítés egymint: nehéz 800 kilogramm felül — darab, könnyű 250—300 kilogramm — darab, süldő — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen — darab. Főhajtás összege 866 darab, 83 darab süldő, előző napi maradvány 8 darab, — darab süldő, összesen 870 darab, 88 darab süldő. Eladatott 633 darab sertés, 19 darab süldő. Maradvány 232 darab, 19 darab süldő. A vásár irányzata élénk. Az árak szilárdak. Következő árak jegyzetelték: Zsirtertés: Öreg I. r. 850 kgr.-on felül 103 — fillérig, II. rendű 280—350 kilogramm 103 — fillérig, selejtezett — fillérig, silány — fillérig, fiatal nehéz 800 kilogramm felül 100—106 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogramm 94—102 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 91—96 fillérig, süldő 86—96 fillérig, malac — fillérig. Hussterítés: Nehéz 800 kilogramm felül — fillérig, könnyű — kilogramm — fillérig, süldő 94 — fillérig, malac 40 kilogramm — fillérig. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, elősúlyban.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, december 2.

Megfelelő kínálat és mérsékelt kereslet mellett készbuza bányadit irányzata volt; forgalomba került 14.000 métermássa 2½ fillérel olcsóbb áron. Rozs gyöngébb, 6-37½ K.-ig kötött budapesti paritásra; más olkkekben igen mérsékelt a forgalom, árak gyöngültek.

Eladatott:

Buza. Tiszavideki: 100 mm. 80-5 k. 8 K. 02½ f., 100 mm. 80 k. 8 K. 02½ f., 100 mm. 79-5 k. 7 K. 97½ f., 100 mm. 79-5 k. 7 K. 97½ f., 200 mm. 78 k. 7 K. 15 f.

Pestmegyei vidéki: 800 mm. 81 k. 8 K. 02½ f., 800 mm. 78 k. 7 K. 82 f.

Hartai: 800 mm. 78 k. 7 K. 77½ f.

Budai: 400 mm. 77 k. 7 K. 65 f., 300 mm. 77 k. 7 K. 65 f.

Hódmezővásárhelyi: 400 mm. 79 k. 7 K. 87½ f.

Báskai: 100 mm. 77 k. 7 K. 80 f.

Becskei: 6300 mm. 77 k. 7 K. 60 f.

Műn három hónapra.

Rozs: 400 mm. 6 K. 87½ f., paritásra.

Arpa: 440 mm. 5 K. 50 f.

Zab: 100 mm. 5 K. 65 f., 100 mm. 5 K. 62½ f., 100 mm. 5 K. 60 f., 100 mm. 5 K. 50 f., 100 mm. 5 K. 47½ f., 100 mm. 5 K. 45 f.

Tengeri: (Uj-áru): 100 mm. 4 K. 72½ f., paritásra.

Készpénzfizetés mellett.

A készru hivatalos jegyzése a budapesti ár- és értéktözsde szokásai szerint készpénzben és kilogrammonként: — A minőség hektoliterenkint 50 kilogrammonként.

B u z a	Kiló	Kilogramm ára		Kiló	Kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavideki uj	—	—	—	—	—	—
„	76	7,90	7,65	79	7,85	17,90
„	77	7,85	7,65	80	7,85	8
„	78	7,70	7,55	81	7,90	8,05
Fehermegyei	—	—	—	—	—	—
„	76	7,60	7,40	79	7,50	7,60
„	77	7,50	7,30	80	7,55	7,65
„	78	7,65	7,50	81	0	0
Pestvidéki	—	—	—	—	—	—
„	76	7,40	7,20	79	7,70	7,80
„	77	7,45	7,25	80	7,75	7,85
„	78	7,60	7,45	81	7,80	7,95
Bánági	—	—	—	—	—	—
„	76	7,45	7,25	79	7,75	7,85
„	77	7,50	7,30	80	7,80	7,90
„	78	7,65	7,45	81	—	—
Bácskai	—	—	—	—	—	—
„	76	7,55	7,35	79	—	—
„	77	7,60	7,40	80	—	—
„	78	7,70	7,55	81	—	—

Egyéb gabonafajták	Kiló	Kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig
Rozs uj előrendű	—	6,85	6,60
„ középminőségű	—	6,25	6,35
Arpa takarmányára, előrendű	—	6,65	6,75
„ másrendű	—	6,45	6,55
Köles	—	6,10	6,20
Zab előrendű	—	6,55	6,70
„ középminőségű	—	6,45	6,55
Tengeri előrendű	—	6,75	6,85
„ fehérriz	—	6,75	6,85
„ új román vagy bolgár	—	6,00	6,00
„ cianquantin	—	0,70	0,70
„ káposzta	—	10,75	11,25

A határidőszület folyamán a következő költségek történtek:

Áprilisi buza 1904.	7.68—7.66
Áprilisi rozs 1904.	6.60—6.58
Áprilisi zab 1904.	5.47—5.47
Májusi tengeri 1904.	5.18—5.13—5.14

Déli egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Áprilisi buza 1904.	7.66—7.67
Áprilisi rozs 1904.	6.55—6.59
Áprilisi zab 1904.	5.46—5.47
Májusi tengeri 1904.	5.18—5.14

Délután fél 5 órákor zárul:

Áprilisi buza 1904.	7.68—7.69
Áprilisi rozs 1904.	6.60—5.61
Áprilisi zab 1904.	5.48—5.49
Májusi tengeri 1904.	5.15—5.16

A budapesti értéktözsde.

A mai tőzsde gyöngye megnyitás után megszilárdult és egy bécsi, mint helyi vásárlásokra az összes értékek áremelkedést zártak. Az általános forgalom azonban mérsékelt maradt.

Váluta és ércru változatlan.

Értéktözsde: Osztrák Hitelrészvény 684.50—686.—, Magyar Hitelrészvény 764.50—766.25, Osztrák-Magyar Államvasuti részvény 674.50—677.75, Rimamurányi vasúti 493.—494.75, Magyar Leszámlolóbank részvény 466.—466.50, Jelzálogbank részvény 523.50, Közüti Vaspálya-társaság részvény 616.50—616.50, Városi Villamos Vasut részvény 330.—331.50 korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Osztrák hitelrészvény 685.50—687.75—687.25, Magyar Hitelbank részvény 765.75—769.50—768.75, Osztrák-Magyar Államvasuti részvény 677.25—677.75—677.75, Déli vasút 64.—, Rimamurányi Vasúti részvény 493.50—494.75—493.50, Magyar Leszámlolóbank részvény 465.—466.—465.—, Jelzálogbank részvény 522.50—523.—522.50, Közüti Vaspálya részvény 618.—618.50—618.—, Városi Villamosvasut részvény 333.—330.50—329.50, Magyar Koronajáradék 98.42½—98.55 korona.

A helyi értékek piaca. Kötötték: Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 2803.—2825.—2820.—, Saigó-tarjáni Kőszénbánya részvény 555.—556.60 korona.

¼ órákor zárul: Osztrák Hitelrészvény 634.50, Magyar hitelbank részvény 766.—, Leszámlolóbank részvény 465.—, Rimamurányi vasúti részvény 493.50, Osztrák-magyar államvasúti részvény 675.25, Közüti vasut részvény 618.—, Városi villamos vasut részvény 330.— korona.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonserű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti igazgató-bizottság hivatalosan a következő ár-folyamatokat állapította meg:

Jegyzék: Heremag: lucerna magyar 52.—62.— korona, vörös aprószemű 46.—50.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bányági — korona, középszemű 52.—55.— korona, nagyszemű 56.—61.— korona, Disznószár: budapesti 69.—69.50 korona, vidéki — korona, Táblaszalonna: légszárított vidéki — korona, városi 4 darabos 59.—59.50 korona, 3 darabos 60.—60.50 korona, füstölt — korona, Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 18.50—19.— korona, 120 darabos — korona, 100 darabos 21.50—22.— korona, 85 darabos 23.—23.50 korona, azonnaliszállításra, Szerbiai szokás szerinti minőség 17.50—18.— korona, 100 darabos 21.—21.50 korona, 85 darabos 22.25—22.50 korona, Szilvai: slávoniai 19.50—19.75 korona, szerbiai 17.50—17.75 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktözsde.

A függetlenségi párt tegnapi értekezletének vártatlan kimenetele csak átmenetileg befolyásolta a tőzsdét. Az előtőzsde gyöngén indult, de csakhamar szilárdabb lett.

A déli tőzsde szilárd és élénk.

Zárulat tartott.

Bécs, december 2. (Magyar értékek zárulata.) 4½%-os aranyjárdék 118.50, Bissai és szegedi kölcsön-sorsjegye 160.—, Magyar vasúti kölcsön sorsjegy 160.—, Magyar keleti vasúti állami kötvény —, Magyar leszámloló- és pénzügybank —, Rimamurányi vasútrészvény 492.—, Magyar koronajáradék 98.45, 4½%-os Magyar Hitelbank. kötvény 98.00, Magyar hitelbank részvény 768.50, Magyar nyeregyeni kölcsön sorsjegye 208.25, Kassa-óderbergi vasúti részvény 285.50, Magyar keresk. bank 28.25, Magyar cukoripar —.

Bécs, december 2. (Osztrák értékek zárulata.) 4½%-os papírjárdék 100.50, 4½%-os osztrák aranyjárdék 120.60, 1900-os sorsjegye 166.—, Osztrák hitelrészvény 471.—, Angol-osztrák bank —, Bécsi bankgyűléslet 518.75, Osztrák-magyar bank 1620.—, Déli vasut 88.50, Dunagőzhajózási részvény 877.—, Dohányrészvény 358.50, Császári és királyi arany

11.35, Németbankváltók 117.15, 4½%-os osztr. járdék 100.35—100.85, Osztrák koronajárdék 100.55, 1864-iki sorsjegye 259.—, Osztrák hitelintézeti részvény 686.25, Unibank 540.50, Osztrák Länderbank 434.50, Osztrák-magyar államvasut 676.25, Kibavölgyi vasut 423.—, Alpeisi bányarészvény 408.—, 20 irank, arany 19.06, Londoni váltóár 239.62, Bécsi Tramway Litt B. —, Bécsi Tramway Litt A. —, Lipót kohó —, Az irányzat nyugodt.

Bécs, december 2. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 686.—, Magyar hitelrészvény 769.—, Angol-Osztrák bank 283.—, Bécsi bankgyűléslet 513.59, Unio bank 541.—, Länderbank 436.50, Osztrák-magyar államvasut részvény 676.25, Déli vasut 88.50, Kibavölgyi vasut 424.—, Északnyugati vasut részvény —, Dohányrészvény 353.50, Rimamurányi vasúti 493.50, Alpeis bányarészvény 408.50, Májusi járdék 100.50, Magyar koronajárdék 98.45, 100k sorsjegye 144.50, Német bíróidami mára 117.11—117.23, Napoleonár 19.06

Külföldi értéktözsde.

Berlin, december 2. (Tőzsdei tudósítás.) A külföldi tőzsdékről érkezett kedvező irányzatú hírekre, továbbá a new-yorki tőzsdét bejárt arra a hírre, hogy Japán és Oroszország között fennforgó vizslá békés megoldást nyert, a tőzsdemegnyitás szilárd volt, főleg nemzetközi ártalékok voltak ártalók. A Deutsche Bank jelentősebb osztalékbejelentése és újabb pénzügyi műveletek reményében emelkedtek. Bányáértékek nyereségrealizációk alatt értékesítőknek szenvedtek. Német járdékok nyugodtan maradtak. Osztrák vasut részvények bécsi emelkedésre szilárdultak. Kanada-Pacific szilárd. Hajózási részvények ártalók. A későbbi folyamatban minden csendesebb mederben mozgott az üzlet, a nélkül, hogy az árak változtassanak szenvedtek volna. Bányá- és kohó részvények kivétel nélkül emelkedtek. Egyéb értékek változatlanul maradtak. Magánleszámlálási kamattal 3½%.

Berlin, december 2. (Zárulata.) 4½%-os papírjárdék —, 4½%-os osztrák aranyjárdék 102.75, Kibavölgyi vasut —, Magyar koronajárdék 98.80, Osztrák-magyar államvasut 145.60, Kassa-óderbergi vasut —, Bécsi váltóár 88.25, Magyar vasut bérnehézi kölcsön —, Alpeisi bányarészvény —, Disconto-Commandant 198.—, Altalanos vállalkozás kölcsön 218.25, Gelsenkircheni 212.80, Laura-kohó 239.75, 4½%-os osztrák járdék —, 4½%-os magyar arany járdék 100.10, Osztrák hitelrészvény 216.50, Déli vasut 17.50, Károly-Lajos vasut —, Orosz bankjegyek 216.25, 4½%-os uj orosz kölcsön 99.30, 100k dohányrészvény —, Olasz járdék 103.75, Magyar hitelbank —, Dynamit Irui 162.25, Harpeni 205.80, Az irányzat szilárd.

Berlin, december 2. (A Budapesti Napló tudósítójának (Zürich) közl. forgalmi) 4½%-os magyar aranyjárdék —, Magyar koronajárdék —, Osztrák hitelrészvény 216.90, Osztrák-magyar államvasut 145.25, Déli vasut 17.50, Északnyugati vasut —, Kibavölgyi vasut —, Orosz bankjegyek (Kézint) 216.20, Buschtiehradi —, Orosz bankjegy —, (Újtitino), Lombard —.

Páris, december 2. (Zárulata.) Osztrák-magyar államvasut —, Uj török konzol 88.52, Egyiptomi járdék 104.50, Osztrák Länderbank 475.—, Párisi bankrészvény 1136.—, 3½%-os francia járdék 95.45, 4½% spanyol járdék 907.5, 3½% uj törleszhető járdék 98.62, Crédit foncier de France 709.—, Alpeisi bányarészvény —, 4½% 1890. román kölcsön 91.25, Görög kölcsön 215.25, Váltó Olaszország 9½ pari, Váltó Amsterdamba 206.75, Váltó Brüsszelre 9½ ½/2, De Beers 523.—, Chartered 104.50, 5½% bolgár kötelezvény 420.—, Magyar aranyjárdék 102.45, Déli vasut 92.—, Váltó Londonra 251.90, Osztrák aranyjárdék 102.50, 100k sorsjegy 138.75, Meridional vasut 684.—, 4½% olasz járdék 104.15, Ottománbank 605.—, 3½%-os francia járdék —, Osztrák földhitelintézet 1305.—, Déli vasuti elsőbbségi kötvény 327.50, 4½%-os 1896. román kölcsön 88.—, Dohányrészvény 379.—, Váltó Bécsre 104.—, Váltó német piacokra 121.84, Rio 1223.—, East Rand 187.50, Randfontein 68.—, Magyar Jelzálogbank 557.—, Az irányzat szilárd.

Frankfurt, december 2. (Zárulata.) 4½%-os papírjárdék 101.20, 4½%-os osztrák aranyjárdék 102.80, 4½%-os magyar aranyjárdék 100.—, Osztrák hitelrészvény 216.30, Osztrák-magyar államvasut 145.60, Északnyugati vasut 107.50, Buschtiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.47, Bécsi banki egyesület 132.10, Villamos részvény —, 3½%-os magyar aranykölcsön 86.—, 4½%-os osztrák járdék 101.30, Osztrák koronajárdék 101.—, Magyar koronajárdék —, Osztrák-magyar bank 116.50, Déli vasut részvény 17.40, Kibavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 88.23, Párisi váltóár 812.16, Unio bankrészvény —, Alpeisi bányarészvény 207.—, Az irányzat csendes.

Frankfurt, december 2. (A Budapesti Napló tudósítójának (Zürich) közl. forgalmi) Aranykincet január, Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 216.20, Német bank —, Disconto 197.80, Berlini kereskedelmi bank 195.10, Gelsenkircheni 214.16, Harpeni 205.60, Laura-kohó 240.—, Olasz járdék —, Hibernia 205.60, Az irányzat szilárd.

Hamburg, december 2. (Zárulata.) 4½%-os osztrák járdék 101.—, 1860. sorsjegye 156.20, Déli vasut 17.50, 4½%-os Osztrák aranyjárdék 102.50, Osztrák hitelrészvény 215.85, Osztrák-magyar államvasut 145.30, Olasz járdék 103.40, 4½%-os magyar aranyjárdék 100.—, Az irányzat nyugodt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

December 2. A sertésüzlet irányzata csöndes. A Hissai sertések ára: I. A Magyar elsőrendű, Öreg nehéz (paronkint 400 kilogramm felül) sulyban 116—118 fillérig, Öreg közep (paronkint 300—340 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig, Fiala nehéz (paronkint 230 kilogramm felül) sulyban 121—122 fillérig, Fiala közep (paronkint 251—320 kilogramm terjedő sulyban) 121—112 fillérig, Fiala könnyű (paronkint 250 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. II. Magyar sertésüzlet: Nehéz (paronkint 280 kilogramm felül) sulyban — fillérig, Közep (paronkint 240—280 kilogramm sulyban) — fillérig, Könnyű (paronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. III. Romániai: Nehéz (paronkint 320 kilogramm felül) sulyban — fillérig, Közep (paronkint 240—320 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig, Könnyű (paronkint 250 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. IV. Romániai eredetű (Stachl): Nehéz (paronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig, Könnyű (paronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (paronkint 280 kilogramm felül) sulyban 121—122 fillérig, Közep (paronkint 240—280 kilogramm terjedő sulyban) 120—121 fillérig, Könnyű (paronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) 118—119 fillérig.

Szerkesztés: 1903. november 30. napján volt készlet 27.748 darab. — 1903. december 1. napján felhajtott 519 darab. — 1903. december 1. napján elszállított 451 darab, 1903. december hó 2. napjára maradt készletben 27.814 darab.

Kivonat a hivatalos lapból

— December 2. —

Kinevezések. A király Jancsó István pozsonyi ítélőtáblai bíró szülőföldi kúriát bírva nevezte ki és Szabó Károly mezőgazdasági járásbíró, Petri József rózsashegyi törvényszéki bíró, Sarkány Gyula ceglédi, Szopok Róbert zsárányi és dr. Fekete Gyula kolozsvári városi járásbírákat, végül Verdecz Gyula máramaroszelegyi törvényszéki bíró a VII. fizetési osztályra sorozott törvényszéki bírák, illetve járásbírák kinevezésére. A vallás- és közoktatásiügyi m. kir. miniszter Szász Péter és Karácsony Odón okleveles tanítókat a barcsoői állami elemi népiskolához rendes tanítókká, Altitz Sarolta okleveles tanítóknál a daróczi állami elemi népiskolához rendes tanítókná, a m. kir. földmívelésügyi miniszter Bárdos József tudományos lakost Árvavármegye vári járására néve a gazdasági tudósivá, a kolozsvári kir. ítélőtábla elnöke dr. Cserey Mihály szerdahelyi kir. járásbírósgát díjazta joggyakorlatát a kolozsvári kir. ítélőtábla kerületébe segélydíjaz joggyakorlatát, Fogarasi József tornai kir. törvényszéki joggyakorlatát a kolozsvári kir. ítélőtábla kerületébe segélydíjaz joggyakorlatát nevezte ki.

Napirend.

Naptár: Csütörtök, december 3. — Római-katolikus: Xav. Ferenc. — Protestáns: Ferenc. — Görög-orosz: (november 20.) Dek. Gerg. — Zsidó: Kislev 14. — Nap két: 7 óra 15 percek. — Nyugszik: 3 óra 55 percek. — Hold két: 3 óra 25 percek délután. — Nyugszik: 5 óra 14 percek reggel.
A miniszterelnök mint belügyminiszter fogad a belügyminiszterteremben 4 órakor.
A közoktatásiügyi miniszter fogad d. u. 4 órakor.
A honvédelmi miniszter fogad délután 4 óráról 5 óráig.
Téli kiállítás a Múzeumokban nyitva 9 órától 4 óráig. Belépődíj 1 korona.

Nemzeti Szalon őszi tárlata nyitva egész nap. Belépődíj 1 korona.
Nemzeti Múzeum. Állat- és ásványtár. Nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig.
Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-út 72.) d. e. 9-től 1 óráig.
Földtani intézet múzeuma (Stefánia-út 14.) nyitva délelőtt 10—1 óráig, Belépődíj egy korona.
Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12-ig és 3 órától 8-ig.
Akadémiai könyvtár nyitva 3—7-ig.
Múzeum könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1-ig.
A fővárosi könyvtár (Károly-körút 28.) mindennap nyitva van, köznapokon délelőtt 9—1-ig, vasár- és ünnepnapokon 9—12-ig.

Az aquinumi dsatok és múzeum. Megtekinthetők egész nap III. ker. Ó-Buda, Külső-Szent-Endrei-ut. Helyierdekü vasut a Pálffy-térről.
Mentőegyesület helyiségei a Markó- és Selyem-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-ig.
Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.
Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság; kereskedelmi szakosztály, tudakozó-osztály és keleti miniatúra V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig délután 3 órától 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari-kiállítás (melyben az üzletvezetés ábráslátását is esziköl) a városi ipar-csarnokban (vasár és ünnepnapokon is) nyitva délelőtt 9 órától 2 óráig és délután fél 3 órától fél 6 óráig. A kiállítás kiemelt részvételű szervezete (Magyar kereskedelem részvételű szervezete) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Időjelzés.

— **As Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése.** —
Budapest, december 2.
Hazánk délnyugati részén az utóbbi 24 órában jelentékeny mennyiségű eső esett; az eső egyharmadát, Erdély dékeleti felét kivéve, ismét az egész országra kiterjedt. Pécsről zivart

jelentettek. A hőmérséklet a nyugati határmegyékben a fagyponthoz közel, míg a délkeleti részeken, ahol erős szelek is vannak, még igen magas (12 C°).
A levegőnyomás eloszlása annyiban változott, hogy a depresszió egyik magja a Finn-tóból és a másik délnyugati Magyarországra fől került, északnyugaton pedig emelkedőben van a barométer.
Európa időjárásában feltűnő változás nem mutatkozott.
Küldés: A hőmérséklet süllyedése és változékony idő várható, sokhelyütt csapadékkal.

Viz állás.

	Dec. 2.	Dec. 1.	Dec. 2.	Dec. 1.
	m. é. f.	m. é. f.	m. é. f.	m. é. f.
Tiszta	M.-Sziget	1,30	0,70	
	Tokoháza	2,25	1,20	
	V.-Nagyeny	2,30	0,70	
	Tokaj	2,20	2,45	
	Tisza-Túród	2,30	2,45	
	Szolnok	1,31	2,58	
	Csongrád	1,82	1,78	
	Szeged	1,82	1,78	
	Török-Bocsa	1,66	1,62	
	Titell	3,23	3,14	
Óndóva	Bárfa	0,08	0,04	
	Totolya	1,00	0,74	
Bodrog	Zemplén	4,22	3,84	
	Sajó	1,98	1,98	
Hernád	H.-Németül	1,85	0,98	
Szered	Margit	0,16	0,82	
	B.-Jutala	0,25	0,24	
Kőrös	Csúcsa	0,60	0,07	
	N.-Várad	0,72	0,01	
	Békéscs.	1,72	0,74	
	Tenke	1,12	0,12	
	Gurahonó	0,72	0,04	
	Borosjenő	0,80	0,01	
	Gyoma	0,36	0,02	
	B.-Jutala	0,45	0,60	
Mátra	Gy.-Fehérvár	0,20	0,00	
	Branyicska	0,14	0,01	
	Arad	0,01	0,01	
	Makó	0,44	0,42	
	K.-Kötevény	0,68	0,20	
Temesvá	Temesvár	0,91	0,03	
	Csúcsa	0,85	0,01	
	Bocskereki	0,30	0,17	

A 10243. számú
Dephlegmáló előmelegítő
című, 1897. július 1-ről kelt magyar szabadalomra
vevők vagy engedélyesek kerestetnek.
Szíves ajánlatok „W. W. 7907” alatt Mosse
Rudolfhoz Bécs, I. Seilerstätte 2, intézendők.

CHMEL J. és FIA
cs. és kir. udvari zongoragyárosok
Budapest, Gizella-tér (Haas-palota) I. és II. em.
— Telefon szám 30. —
A világ legfőbb zongorái, mint Bösendorfer, Bechstein, Schiedmayer stb., valamint kitűnő saját gyártmány. — További Schiedmayer, stuttgarti és Estey amerikai orgonaharmonikumok egyedül képviselői.
PIANOLA!
Mindenkinek szívesen bemutatattik.



A gyermekvilág legnagyobb gyönyörűsége a
KIS LAP
= SZERKESZTI: = a 7-12 éves fiúk és FŐMUNKATÁRS: FORGÓ BÁCSI. nényok megbízható BENEDIK ELEK. (Dr. Ágal Adolff) == mulattatója. ==

A „Kis Lap” csodaszép meséket, gyönyörű elbeszéléseket, pompás verseket, továbbá történelmi és más tárgyú ismeretéseket közöl. Nemesak művel, ápolja a fogékony gyermek lelket, hanem a munkaszerepére is serkenti. — Gyönyörű képeivel fölébreszti bennük a művészet iránti szeretetet. — Talányok, rejtvények, tréfás kérdések egész halmozával élteti a gyermek elméjét. A „Kis Lap” közleményeit Forgó bácsi, Benedek Elek, Roboz Andor és Gaál Mózesen kívül az írói világ legjobbjai szolgáltatják.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.
Előfizetési ára negyedévre 2 korona.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.
Előfizetési ára negyedévre 2 korona.

Előfizetések a „KIS LAP” kiadóhivatalhoz: ATHENAEUM (Kerepesi-út 54. sz.) czimzendők.

Aki szeret egy jó esztéte teát, mindentől, a világ legfinomabb legjobb teáját, az
Indra-Teát
kéri. Malango, Kína, India és Ceylon legfinomabb teáiból. Valódi csak eredeti csomagokban. Pakarata a társaságokban feltüntetve.

PAPIER WILNSI
Több mint 30 ezredéje eszathatlan szer, hogy a mell bántalmait, náthát, nyakfájást, pneumati-
must, tagzsorgatást a leggyorsabb módon gyógyítsuk. Tesék a Wilnsi nevet kérni.
Paris, 31 Rue de Seine, Paris.
Kapható Budapesten Török Józsefnél.

Titkok betegségei
gyógyítására legjobban ajánlható 26 éven át szerzett kórházi és magánorvosi tapasztalatai alapján
Dr. KAJDACSY
v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos
Biztos sikerrel rövid idő alatt gyógyít; hűgy-csőfolyást, hólyagbajot, sebeket, syphilit, bőrbajokat, olgyengült férőierőt, idősebbeknek is electro Massage vagy Psychronp által. Onfer-
tőzést és annak utóbajait; ideg- és hátgerine-
bajot és minden női bajokat.
— Rendel: 9 órától 4-ig és este 7—8-ig. —
Budapesten, Kigyo-utca 5.
Clotild-palota (I. emelet).
Átjáró ház. — Lift használat.
Lovelre válaszol, gyógyszerkezelő gondoskodik.
Levél útján is biztos gyógyszer.
E napokban hagyta el a sajtót:
„Bizalmas Barát”
című könyvecské, mely mindennemű férfi- és női nemibajokban kellő utmutatással szolgál. Kapható a szerzőnél: (Dr. Kajdacsy József). Ára csak 1 kor. Vidéki megrendések 20 fillérral drágábbak

Elegáns női ruhákat
Készíték saját műhelyekben, mérték szerint 15.— és 18.—
fráter. A 18 forintos ruhák 25 frt 50 kros divatelméből készül-
nek. Kínálat elbűvölően szép, reformál és polioz, és szűz és
selym divat mintaképe, gyűlékek és gyűlékek díszítő és
frt és feljebb. **Silkés öszi palotok fekete vagy színe-
ben 5,50, 6,00 frt és feljebb. Divatos alkaj reform-
színekben 4,50, 5,50, 6,50, 7,50 és feljebb. Vidéki
megrendelésre felkülsőre csak a csomagolás, meg
nem felelő kiküldés. Mértékmozgás: feljebb és alsóbbá,
nyakbőség, ujjá hosszú, alhosz elegáns vagy egy jólölt
főnök hűköltés. Kívánatos mintákat küldök. Több nap bi-
tos megrendelését elszárazmat mintákkal és divalagokkal
vidékre is küldöm.**

BRUCK ZSIGMOND
CSENGERY-UTCA 35. Andrassy-utól 1. sarok.

A világhírű porosz szénbriketnek
ILSE
a neve, a melynél jobb, olcsóbb és egészségesebb
tüzelőt Magyarországon még soha senki nem használt.
Az ILSE porosz szénbriket nem tartalmaz semmi-
féle árszertartó anyagot, hanem csak tiszta szén.
Az ILSE nem fejleszt egészségellenes és bűzös gázo-
kat, nem porzik, nem kormoz, nem piszkít, tehát a
egyélelcsőbb és legegészségesebb fűtőanyag.
A ki ILSE szénbriketűl, az minden más szénnel
szemben harmóni szaleket megtakarítást ér el, tehát
még lehet mondani, hogy ez a csodaszén a
legelőltcsúbb és legelőcsúbb tüzelő a világon.
1000 darab házhoz szállítva 16 korona.
Megrendelhető
az ILSE szénbriket vezérképviselőségénél
Budapesten, V. Harmincad-utca 6.
Telefon 47—20.
Vidéki képviselő fix átvételre kerestetnek.

HYGIEA elektro-fizikai gyógy-intézet.
Legnagyobb, korszerű gyógyintézet kombinált gyógyszerrel. Elektro-hydro-oxid-therapia; elektro-
fóny teljes és részleges fürdők, ultravio, kék, vörös, oszillati, infeny-fürdők vörös és kék salt. fényváltással, fornyo-
tások, lábfürdők, violaszínű fonyváltással, galvanizáció, multipolfürdők, exydatio, elektro-vibráció, massage, oxgyen-
légzés, ezanás-fürdők, abszolút fájdalom nélkül kezelés.
Uj közéleti mód a kövélőző esetekben: reuma, esz, neurasthma, hysteria, luas (epithelia) idült nemibajok, hűgy-
cső-bántalmak, meg chronicus is, hajlam a hűzésre, asthma, légzési bántalmak, a szív kórtól bántalmak, idős és szor-
alapon, szívelzrosodás, I geshurur, idegfájdalmak (neuralgia) gyomor és bélhurur, máj(bántalmak), lumbago, fül, orr és
gögbántalmak, vérzegényesség és vérkeringési zavarakban.
— **Csontmegbetegedés és az összes sebekelés. női altesti bántalmakban,** —
fejőbántalmak, bőlpanzás és emésztési zavarok, hágyóvöbántalmak, cukorbetegség (diabete), elgyengült főtűzős (impotentia),
saját gyógyszerrel, általános bűnök következményei, mindennemű kórtok és egyéb bőrmegbetegedések. Díjazás megkér-
9-1 óráig. A orvosi vizsgálat tükölőszáraz szempanitóló, ajánlatos tveges 30 gr. súlyú, reggeli ébredés után kiválasz-
tott hűgyet elhozni. **KÜLÉN női- és férfiosztály.**
„Hygiea” gyógyintézet Budapest, VII., Nagymező-utca 22.
(sz. Andrassy-út közelében.)
Alkalmos esetekben a betegek házon kívül is részesülnek orvosi tanácsban.



A főváros elsőrangú cégeinek karácsonyi vására.

A főváros elsőrangú cégeinek karácsonyi vására jelentékeny előnyöket nyújt a vevőközönségnek. A legszolidabb üzleti elveken alapulnak ezek az előnyök, amelyeknek a figyelembevétele mindenkire nézve haszonnal jár.

Ezek a fővárosi cégek, valameny-nyi elitje Budapest üzletvilágának, a közönséggel való érintkezésüket állandósítani kívánják. Olyan üzleti elv ez, amelynek eredményes sikere érdekében nyilvánvaló előfeltételeit teremtik meg a közönség állandó bizalmának. Ez előfeltételek sorában első, hogy ezeknek az üzleteknek az áru: minőségben utólérhetetlen finomak s mindég a legdivatosabbak. E mellett az áruárak a legváltozatosabbak, mindenfajta igényeknek megfelelőek. Az izlésben való disztinció érvényesül a cikkek első forrásból való beszerzésénél s így a lehető legjobb alkalmat nyújtják arra nézve, hogy a közönség bevásárlása során az esztetika és a praktikuság követeléseit összeegyeztethesse. A kiszolgálás ez üzletekben természetesen megfelelő annak a nivónak, a melyet e cégek szolid munkájukkal elérték: előzékeny és mentes minden vásári fogástól. Az áruk, — köztük a temérdek újdonság s művészi különlegesség, — maguk beszélnek ez üzletekben, úgy hogy e karácsonyi vásár nemcsak a szükségletek beszerzésének első és elite-forrása, de maga a megismerés is művészi gyönyörűség.



AZ ELŐKELŐ CÉGEK KARÁCSONYA

Gottlieb Gábor
nőidivat és vászonárú üzlete
Budapest, Kossuth Lajos-utca 17.
Nagy karácsonyi occassió
nőruha kelmékben.
Lawn-Tennis 12 1/2 kor. 120 méter széles
Zybeline 70 krtól feljebb.



Minden családnak kedves karácsonyi és újvi meglepetés ajánljuk kitűnő Edison fonografaikat és elismert művészek felvett hengereiket. Ár és hengerjegyzéket díjmentesen küldünk
Echo, Fonográf-Társaság
Budapest, Kossuth Lajos-utca 8.

E HÉTEN
a karácsonyi alkalmi szövetáruházban
Budapest, Andrássy-ut 3.
eladásra kerülnek:
Kifűző minőségű flanellek mtrje 12 1/2 kr.
Színes francia á jour Batist mtrje 24 kr.
Merino Delain mtrje 31 1/2 kr.
Jó minőségű duplaszélű szövet 39 kr.
Zibelinek 120 cm. széles a legújabb minták méterje 65 kr.
Nagy raktár francia és angol gyapjú szövetekből és mosóelműből kivételre olcsó TÖMEG-árakban. Angol plaid (gyapjukendő) 2 mtr. hosszú, 160 cm. széles, világos vagy sötét kockás kivitelben, ezéltől ára 8 frt 50 kr., most frt 3.90.
A vidékre minták fenti cikkekéből a nagy kellemesség folytán csak SZOMBATIG küldhetők.
Hölgyeim!
Stessenek a tüneményes olcsóság árakkal megalkott kirakatok megtekintésére!

Bárd Ferenc és testvére
zeneműkereskedése és színházjegylírója
Kossuth Lajos-utca 4. sz.
Mindenféle zeneművek legnagyobb raktára, színházjegyek a magy. kir. Opera, Nemzeti, Magyar és Király színházba a rendes árban kaphatók.

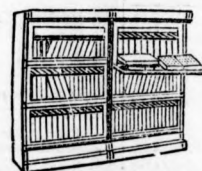
Lőw Sándor
órás és ékszerész
Budapest, VIII. József-körút 81. sz.
Dus választék minden nemű, kizárólag csak legjobb szerkezeti zsebszélő, arany és ezüstművekben
Telefon 62-68.

A legzölészerűbb karácsonyi ajándék az
Olcsó butor.
25⁰ engedménnyel adom el 10 összes raktáron levő szilárd gyártmányú asztalos és kárpitos butor-kezelemet.
Nagy választék háló-, ebédlő-, szalon-, uriszoba, valamint minden a lakberendezéshez szükséges tárgyakban, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
Dósa Kálmán
asztalos és kárpitos
Budapest, Kerepesi-ut 28. sz.
főmelet.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Karácsony és újév alkalmával meglepő olcsóság
levélpapírok, emlékkönyvek, levelezőlapok, albumokban
stb. stb.
Róna Antal
papírkereskedésében
VI., Nagymező-utca 52. szám.

Olcsó arany- és ékszerárak, nagy választékú briliánsárak, divatos fagonu menyasszonyi ajándékok minden árban kaphatók a már 33 év óta a legjobb hírnevű örvendő fővárosi ékszerésznel
Spitzer Miksa
Budapest, Károly-körút 22. sz.
(Róser-bazár.)

Rend és tisztaság a könyvtárban



csak GLOBE-WERNICKE amerikai könyvszekrényekkel érhető el. — Magyarországon egyedül kapható
Kanitz C. és Fiaival
Budapest, Dorottya-utca 12.
Ismertető árjegyzékét szívesen küldünk.

LEON és OLÁH
női divatkelme-áruház
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.
Standard- (volt Dreher-) palota.
Szíves figyelmébe ajánlják az Igen tisztelt hölgyközönségnek, hogy utólérhetetlen mesés olcsó árak mellett a karácsonyi vásár kezdetét vette.
Videkre mintákat szívesen küldünk.

A 22 év óta Méréleg-utca 4. szám alatt volt
bor főúrúdnakat
november hó 1-én
Dorottya-utca 7. sz. alá helyezzük át.
Radó és Társa
Magyar borpince.
TELEFON 34-15.

Női felöltők
Hölzer
cs. és kir. udv. szállítókál
BUDAPEST,
IV. Kossuth Lajos-utca 9.

Legnagyobb férfi- és gyermekruha áruház
Kohn Heilmann és Fiai
cs. és kir. udv. szállítókál
az „Angol szabó“-hoz
Budapest, IV., Károly-körút 12.
Szabott árak! Telefon 17-19.

Halifax fagybalzsam a leg-hatásosabb szer megfagyott testrészek gyógyítására! ... Ára 1 kor.
„Fortuna crém“ 3 nap alatt szép finom arcbort készíthet varázsol. Ára 1 kor.
Kapható kizárólag:
Schubert Arnold
„Fortuna“-gyógyszertárban
Budapest, VII., Csengery-és Dob-u. sarkán

A legjobb bel- és külföldi
Zongorák és Harmonikumok legújatosanban vásárolhatók
Éder Antal Gyula
legregybb budapesti zongoratermben
IV., Váci-utca 28. sz.
Városházánál.

Calderoni és Társa
IV., Váci-u. I. Budapest, IV., Kis hid-u. 8.
Szinházi látások, tábori és verseny-látások, Zeiss-, Busch- és Góci-féle prismaték-csókák, szemüvegek és orrszűrők, lorgnottek, Anroid légulymérők, hőmérők, Stereoscopok, rények láterna magikák.
Fényképezőgépek, fényképezőgépek.
Fényképezőgépek, fényképezőgépek.

Petschauer Miksa
cipészemester
Király-utca 13. Gozsdú-ház.
Saját készítményű cipő nagy raktára
Gyermekcipők ... 1 frtől 3 frtig
Női cipő ... 3 ... 6 ...
Urti cipő ... 3 ... 8 ...
Szolid kiszolgálás.

Kunstädter Vilmos
papírkereskedése, nyomda- és könyv-kötészet
Budapest, József-körút 7. sz.
(Damjanich-utca 32. és Csömör-ut 53.)
Ajánlja dusan folozeroit raktárát, festő-minták, festőszerek, különlegességek levél-papírokban, Gyári fűrésztár, Ruffer, Richter és Klincek rajzeszközökben.
Nyomatványok műintézetekben csinás és isletes készítését.

Figyelem! Cégünk új kedvezményt nyújt akként, hogy minden vevőnek, ki 12 forintot megvaladó rendelmenyt tesz, a saját árcképe vagy bármely tetszés szerinti kis fénykép után egy életnagyságú fényképet teljesítson ingyen.
készítjük kivételben, 60 cm. magasságban, csupán a díszes keretért (passe partout) amelyben az életnagyságú fénykép foglaltatik, az önköltségünket, 1 frt 50 kr. számítunk.
Az iparosodaj! 12 forint 1 darab összeszokható vagy acélszorong-betéttel, 3-réti matracra és terítővel.
12 frt 50 kr. egy árú szetympaplan fodorral és szoborlennel, 125 cm. széles, 150 cm. hosszú.
Budapest, Museum-körút 27. sz. Paplan-és matracgyár, szőnyeg- és vasbutorraktár.
GICHNER TESTVÉREK
Árjegyzékét bérmentve és ingyen küldünk.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Csütörtök, 1903. december hó 3-án.

Tosca.

Melodráma 3 felvonásban. Zenéjét szerző Puccini G. Szövegét Sardou Viktor drámája nyomán írtaák: Ulica L. és Giacosa G. Fordította Várady Sándor.

Személyek:
Tosca Floria Kramer Sekrestyés Hegedűs
Cavaradossi Anthoni Spoletta Gábor
Bató Scarpia Takáts Sciarrone Kárpát
Angelotti Kornai Börtönőr Szemere
Kezdeté 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1903. december hó 3-án.

Az üzlet — üzlet.

Színmű 3 felvonásban. Irta Octave Mirbeau. Fordította Molnár Ferenc.

Személyek:
Lechat Gál Xavier Lechat Náday B.
Lechatné Helvey Fontonelle Molnár
Germaine Márkus Gruggl Horváth
De Porcelot Náday F. Rhing Rózsahegyí
Lucien Garraud Mihályfi Főkeztész Gabányi
Kezdeté 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1903. december hó 3-án.

Az aranyhíd.

Böhözt 3 felvonásban. Irta Gréss és Croisset. Fordította Molnár Ferenc.

Személyek:
Gardannos Göth Rosalie Fábianszky
Piainaimé Hegedűs Victoire Kocsisovszky
Jaqueline Varsányi Baptistin Bárdi
Heléne Gazsi Planchet Halász
Kezdeté 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1903. december hó 3-án.

Blaha Luiza esszony vendégfelléptével.

Menyecskek.

Három egyfelvonásos népszínmű. Irta Verő György.

I. A bíróné.

Személyek:
A bíró Kiss M. A kisbíró Ujvári
A bíróné Blaha Benze Horváth
1. Esküdt Nyárai Egy legény Szirmai
2. Esküdt Kovács Egy leány Nagy M.

II. Mária elmen.

Személyek:
Józsa Mátyas Szabó Ráhel Blaha
Orszo Siposné Matyóka Dezsőfi
Ferkó Szirmai Márton bácsi Szilágyi
Mária Batizfalvy Piébanos Horváth

III. A menyország.

Személyek:
Tibor András Kiss M. Bózsika Batizfalvy
Ágnes Balázs Zsuzsa Blaha
Gyuri Szirmai Juli Szentmiklósy
Bandi Pintér Tógyi Kovács M.
Kezdeté 7 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1903. december hó 3-án.

Délután 3 óraker mérsékelt helyárakkal:

A drótostól.

Nagy operett előjátékkal, 2 felvonásban. Irta Leon Viktor. Fordították Ruttkai György és Méroi Adolf. Zenéjét szerzte Lehár Ferenc.

Személyek:
Günther Fenyéri Pfefferkorn Tollagi
Mici Róvész Zsuzska Szentgyörgyi
Jankó Rubos Milos Holtai

A kis kofa.

Nagy operett 3 felvonásban. Irta Falk Richárd. Zenéjét szerzte Sztójánovits Jenő.

Személyek:
Frine Keleti Ibisz Kornai
Hipperidesz Ráthonyi Torpiz Sziklai
Prakszitelesz Rubos Az arkon Fenyéri
Kezdeté 7 1/2 óraker.

KIRÁLY-SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1903. december hó 3-án.

Aranyvirág.

Operett 3 felvonásban. Irta Martos Ferenc. Zenéjét szerzte Huszka Jenő.

Személyek:
Potyoviev Gyöngyi Carina Hídvéghy
Beppo Vécsai Stone Ellen Szamosi
Silvio Caisszer Gauid Harry Ferenczy
Carly Torma Egy ifjú Gabányi
Aranyvirág Fedák Meridon Lise Baracsi
Tina Cestai J. Diaz Diana Szentgyörgyi
Lola Satori Fogadósz Körmendi
Kezdeté 7 1/2 óraker.

URANIA SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1903. december hó 3-án.

Az éjféli nap országa.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

Bluz-Vásár!

Király-utca 30. szám.
Tennis blouk 1 frtért. Posztó blouk 1 frt 50 és 2 frt 50 kr. Selyem blouk 3 frt 50 kr. és 4 frt 50 kr. Az ezen felüli árú bloukokról ingyen bluzárjegyek 2 1/2 méter maradékok bluzra 35, 45, 55 és 75 kreáért. Karácsonyra mérték után csakis a december 10-igéig eszközölt rendelések szállíthatók.

Zoltán Dezső és tsa Bluzáruhaza

Budapest, VI. ker., Király-utca 30. szám.

FOVÁROSI ORFEUM

VI., Nagymező-utca 17.

Mile Barkis.

plasztikus pózok.
Jacob „Lnclo” kutyával.
Montrell amerikai zsonglór.
Sturm Anna szanzonét.
Tarka Szinpad:
A jó faluslak.
Népeziomű-paródia.

Könnyű lovasság.

Suppé operette.
La Worenovskaya Adisson
Fien et Brook Guerra-Chivo
Florence-Adolf Isacni
Bioskop.
A télkeriben reggeli 6 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenyez.

GRAMMOPHONOK, PHONOGRAPHOK

Elsőrendű gyártmányok részletfizetésre is. Árjegyzéket tessék kérni.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED

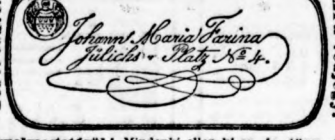
HANGSZERESZTÁLY.

BUDAPEST, VI. EÖTVÖS-UTCA 37.

Alkalmos képviselőkh felvételnek

Valódi Eau de Cologne

a feltaláló az én ösöm, eredeti receptje szerint ánoimta, a föld minden részén ismeretes az alatt törvényes árúvédjegy alapján:



Figyelemztetésül! Mindenki ellen ki az én törv. bejegyzett cégem vagy védjegyem hamisítja az illető bíróságoknál szigorúan fogok eljárni.

Johann Maria Parina, Jülich's Platz Nr. 4. in Köln a. R., szab. udv. szállította I. Ferencz József 6. Fülelgo apost. magy. király és osztrák császárnak, valamint a legtöbb cászári és királyi udvarnak.

Kapható a gyógyszerárakban, drogárakban és előkelőbb illatszerekárusoknál.

Nevelőnőket

német, francia nyelv és a zongora ismerettel, német és francia beszélni, gyermekeknevelésnek, nevelőket, korrepetitorokat legelőkelőbb körökben ajánl és helysz Lapidész József elhelyezé drogja VII., Károly-körút 17. II. em. 23. Orczy-féle ház.

A TELJES NAPI ÁRAT

kapja meg nálam sorsjegyeiért és UGYANAZON SORSJEGYEKET visszavetelt könyves hasi förtözés ellenében.
ELZÁLOGOSÍTOTT sorsjegyeket kívánok és a fenti mód szerint előadó förtözést készpénzben kifizetnem.
Kérem a sorsjegyek vagy a zálogjegy beküldését bankház Budapest, Erzsébet-körút 2.

Nodusin Aranyér-balszam.

Egyedülálló szer, mely operások vagy ágósok nélkül tökéletesen és biztonság gyógyítja úgy a vakt, valamint a nyitott aranyeret. Kórháziag kúrábólva. Telesen aralmatlan. Elismerő levelek szerint százkait és százkait teljesen kigyógyított. Törvényesen védve. Kapható a kószelőnél.
Nagy Kálmán gyógyszerár, Nyíregyházán.
továbbá Török Józsefnél, Budapest, Király-utca és a többi gyógyszerárakban is. Ára hazánkban utasításai együtt 4 kor. bérmentes küldéssel postán 5 kor., az ország előzetes bekiüldése vagy utóvetelt ellenében.

A legjobb és legelterjedtebb

ATHENAEUM NAGYKÉPES

NAPTÁRA

az 1904 évre.

Negyvenötödik évfolyamát járja ez a bőséges tartalmu, mindeneket érdeklő, kitiűnően szerkesztett Nagy Képes Naptár, amelynek minden sora érdekes és szükséges tudnivalót mond.

Pontos, hivatalos adatok nyomán szerkesztett Tiszti Cím-tár-án kívül tartalma a következőkből áll: Bélyegilleték. Csillagászati naptár. Törvénykezési szünnapok. Az elmúlt év eseményei. A közelet halottai. A külföld eseményei. Ismeretterjesztő és gazdag szépirodalmi rész a legjobb írók tollából. — Gyönyörű képek. — Mindenki megtalálhatja amit keres, kitiűnően tájékozott Közhazsnálati rész-ében Ennek tartalma: Budapesti Kalauz. Sorsolási értesítő. Posta- és távírdá árszabály. Bérkocsiszabályrendelet. Ercepénz-, idő-, utmérték összehasonlító táblázat, stb.

Ára tartós kemény köt. 2 K.

Kapható egy kiadó Athenaeum r.-i. könyvküldőhivatalában, min minden könyvkereskedésben.

A legjobb bizonyítéka.

Meg nem felelőrt a pénz visszaadatik

Fiu-havelok 10.— K.
Iskola-öltöny 10.— K.
Fiu-felöltő 13.— K.
Tengerész-kabát 11.— K.

Minden tiszta gyapju, Rothberger Jakab, cs. és kir. udv. szállítónál, Budapest, IV., váci-utca 6.

Szombat este az üzlet 9 óráig nyitva.

ELECTROMÁGNESES GYÓGYINTÉZET

(M. KONRÁD J. rendszere)

a dr. Grünwald-féle szanatór. e célra bérlett pavillonjában Budapest, VII., Városligeti-fasor 13—15. sz.

Az elektromágneses gyógyjárás kitiűnően bevált gyógyít nagy áramerő alkalmazásával minden kellemetlen mellék és utóhatás nélkül almatlan-ság, időesség, idegfájdalmak, ischiai, CÉFÁS, ideges szív-, gyomor- és bélbántalmakat, csúszos megbetegedéseket stb.
Gyógyai kezelés. Mérsékelt díjak. Kivánatra prospektus.
Társintézetek: Berlin, Bécs, Róma, Bern, Hamburg, Köln, Lipsce, München, Zürich, stb.

HASZNÁLJON KERPEL KÉZFINOMÍTÓ FOLYADÉKOT

A kezét 3 nap alatt bárszonymávrá és hófehérré teszi.
1 üveg 90 fill., 4 üveg rendelésnél franco
Kerpel Gyógyár, Budapest, Lipót-körút 28.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB NÍRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller Janos

Szegeden. Ca. és kir. kisközlagonnan szab. chronometer- és műórás, főtárlója a remontoir megárák-ak stb. st.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltenek.

Kereskedők-, hivatalnokok-, könyvelőknek

— nélkülözhetlen segédkönyvek. —

Az új magyar és német helyesírás különös tekintettel a kereskedelmi nyelvre. Összeállította Balassa József. Ára 1 kor. 50 fillér.
Magyar- és német kereskedelmi levelezés kézikönyve, egyuttal kereskedelem ismertető. Írták: Jónás J. és Schack B. dr. Ára 12 kor.
Kereskedelmi nyelvünk magyartalanságai. Irta: Névny László. Ára 3 kor.
A gyorsírás kézikönyve. Gabelsberger-Markovics rendszer. Irta: Forrai Soma. Levelező rész 1 kor. 30 fill. Vitairás 1 kor. 20 fill. Olvasókönyv 1 kor. 20 fill.
Gyári könyvvitel elmélete és gyakorlata. Irta: Novákovits J. Ára 3 kor.
Váltóismertető. A váltótörvény alkalmazása kereskedők számára. Ára 1 kor. 50 fill.
A kereskedelmi törvény. Magyarázat: Nagy Ferenc dr. Ára kötve 4 kor. 20 fill.
Német-magyar és magyar-német kereskedelmi zsebszótár. Összeállította dr. Balassa József. Ára füze 3 kor. 60 fill., kötve 4 kor. 20 fill.
Az egységes német helyesírás. Össze állította Kemény Ferenc. Ára 50 fill.
Idegen szavak szótára. Szerkesztette Radó A. dr. Ára egész vázonszékében 4 kor. — fill.

Kaphatók minden könyvkereskedésben vagy a kiadónál:

LAMPEL R. (WODIANER F. és FIAI) cs. és kir. udv. könyvkereskedésben, Budapest, VI., Andrassy-ut 21.

Színházak heti műsora.

	Magy. kir. Operá.	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház	Király színház	Urania színház
Péntek	Nincs előadás.	A föld a regényesek	Az aranyhíd	Vándorlegény	A kis kofa	Aranyvirág	Az éjféli nap országa
Szombat	A Walkür	Ujjab veszedelm	Az aranyhíd	Menyecskek	A kis kofa	Aranyvirág	A balaton
d. u. Vasárnap este	Tosca	Denise	Fürt nagysám	Casanova	Tavas	Aranyvirág	Az éjféli nap országa

